

ការវិវត្តនៃលទ្ធិ
ប្រជាធិបតេយ្យ

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំកម្ពុជា ក្នុងឆានល់វិវត្តន៍

ស្រាវជ្រាវដោយ

វិទ្យាស្ថានខ្មែរដើម្បីលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ

ការវិវត្តនៃលទ្ធិ
ប្រជាធិបតេយ្យ

ក្រុមប្រឹក្សាយុកម្ពុជា
ក្នុងឆានល់វិវត្តន៍

ស្រាវជ្រាវដោយ

វិទ្យាស្ថានខ្មែរដើម្បីលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ

ឆោះកុដដោយ

Konrad
Adenauer
Stiftung

មូលនិធិ ខុនរ៉ាដ អាដិនណៅវ៉ែរ
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

អំពីមូលនិធិ ខុនរ៉ាដ អាជិនណៅវ៉ែរ

មូលនិធិ ខុនរ៉ាដ អាជិនណៅវ៉ែរគឺជាមូលនិធិនយោបាយមួយរបស់ប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ ហើយឈ្មោះរបស់មូលនិធិ គឺជាឈ្មោះរបស់លោកអធិការបតីដំបូងនៃប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ បន្ទាប់ពីសង្គ្រាមលោកលើកទីពីរ។ មូលនិធិ ខុនរ៉ាដ អាជិនណៅវ៉ែរ ផ្តល់ជូននូវការ ប្រឹក្សា ការបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពីអភិបាលកិច្ចជាមួយនឹងទស្សនវិស័យជំរុញឱ្យមាន ស្ថាប័ននយោបាយប្រជាធិបតេយ្យ និងគោលនយោបាយផ្សេងៗ។ មូលនិធិ ខុនរ៉ាដ អាជិនណៅវ៉ែរ ធ្វើសកម្មភាពនៅក្នុង១២០ប្រទេសទូទាំងពិភពលោក។ ពាក់កណ្តាលនៃ សកម្មភាពទាំងអស់របស់មូលនិធិ ត្រូវបានធ្វើយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួននៅក្នុងប្រទេសអាល្លឺម៉ង់។ ការិយាល័យនៅប្រទេសកម្ពុជាបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ១៩៩៤។ ដៃគូរបស់មូលនិធិរួមមាន រដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងមហាផ្ទៃ និងក្រសួងជំនាញមួយចំនួន បក្សនយោបាយដែលមានអសនៈក្នុងរដ្ឋសភា ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងសង្គមស៊ីវិលដទៃ ទៀត។ ក្នុងឆ្នាំថ្មីៗកន្លងទៅនេះ មូលនិធិបានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាសំខាន់គាំទ្រ ដល់វិមជ្ឈការប្រជាធិបតេយ្យ។

ការនោះរក្សាផ្ទុយស្តីពីការវិនិច្ឆ័យនៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ

នៅក្នុងការផ្សាយលើកនេះ មូលនិធិ ខុនរ៉ាដ អាជិនណៅវ៉ែរ បានចងក្រងឯកសារដែល ពាក់ព័ន្ធ ផ្តល់ឱ្យពិភពសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូនៅកម្ពុជាតាមកម្មវិធីការងារជំនាញ នីមួយៗ។

© រក្សាសិទ្ធិ ២០០៧ ដោយមូលនិធិ ខុនរ៉ាដ អាជិនណៅវ៉ែរ, ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ស្រាវជ្រាវដោយ:

វិទ្យាស្ថានខ្មែរដើម្បីលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ

នោះរក្សាដោយ:

មូលនិធិ ខុនរ៉ាដ អាជិនណៅវ៉ែរ

ផ្ទះលេខ ៤, ផ្លូវលេខ ៤៦២,

ទំព័រចំការមន្ត, ប្រអប់សំបុត្រលេខ ៩៤៤

ភ្នំពេញ, ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥-២៣) ២១៣ ៣៦៣ / ៧២៦ ២២១

ទូរសារ : (៨៥៥-២៣) ២១៣ ៣៦៤

អ៊ីម៉ែល : office@kas-cambodia.com

គេហទំព័រ : www.kas.de/kambodscha

បោះពុម្ពនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ISBN-13: 978-99950-880-0-2

អារម្ភកថា

មានការបោះពុម្ពផ្សាយជាច្រើនស្តីពីការងាររដ្ឋនៅក្នុងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នៅ កម្ពុជា ចាប់ពីពេលដែលមានការបោះឆ្នោតតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យក្នុងឆ្នាំ២០០២ ដើម្បី ជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាតាមលក្ខខណ្ឌប្រជាធិបតេយ្យ។ ការសិក្សាមួយចំនួនបានត្រូវធ្វើឡើង បន្ទាប់ពីដំណើរការនៃការកែទម្រង់បានចាប់ផ្តើម។ ទាំងនេះ គឺជាការបង្ហាញនូវទំហំនិងការ យកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការគាំទ្ររបស់ប្រទេសកម្ពុជា និងអង្គការបរទេសដែលមានគោលបំណង ខុសៗគ្នាក្នុងការតំរូវទិស។ ចំណាប់អារម្មណ៍របស់មូលនិធិ និងដៃគូរ យល់ ឃើញថា ភាពរីកចម្រើនដែលទទួលបានតាំងពីឆ្នាំ២០០២ មានលក្ខណៈជាវិជ្ជមាន។ ប៉ុន្តែវាហាក់នៅមានការលំបាកនឹងយល់ពីទំហំនៃការកែទម្រង់នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាននេះ និង ជំហរបញ្ហាទាំងអស់នេះដល់អ្នកមកកាន់ដំណែងថ្មី។

ខ្ញុំមានចំណាប់អារម្មណ៍ថា របាយការណ៍នេះបានសំរេចនូវភាគច្រើននៃគោលបំណងនេះ ហើយមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ដោយពុំចាំបាច់មានតំណាង និងការព្យាយាម បង្ហាញសំអាងផ្សេងៗឡើយ។ របាយការណ៍បានបង្ហាញពីជោគជ័យ និងបទពិសោធន៍មិន ទាន់បានពេញចិត្តទាំងស្រុងនៅឡើយ។ លទ្ធផលនេះត្រូវបានផ្តល់ឱ្យដ៏ជាក់លាក់តាមរយៈ ការធ្វើបទសម្ភាសន៍ចំនួន២៧ តាមរយៈការបំពេញតារាងសំនួរចំនួន៦៨ និងតាមរយៈ ការស្រង់មតិចំនួន២៧១។

ជំហានដំបូងឆ្ពោះទៅរកស្វ័យគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន បានផ្តល់ឱ្យនូវជំនាញ មួយចំនួន ការលើកទឹកចិត្តជាច្រើន និងការសង្ឃឹមដ៏ខ្ពស់។ សូមឱ្យអាណត្តិទី២នេះ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាទាំងអស់បានទទួលការសាទរ និងការគាំទ្រដូចនៅក្នុងអាណត្តិទី១ ដូច្នេះដែរ។

ជាមួយរបាយការណ៍នេះមូលនិធិ ខុនរ៉ាដ អាដិនណៅវ៉ែរ បានចាប់ផ្តើមចង ក្រងឯកសារតាមកាលវេលានីមួយៗ។ ការរៀបរៀងកំរងឯកសារនេះ មានទិសដៅចែក

វិលែកនូវទិន្នផលការងាររបស់ដៃគូរ ក៏ដូចជារបស់មូលនិធិ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថាការបោះពុម្ព
ជាសេរីលើកទីមួយនេះនឹងទទួលបាននូវការសាទរ និងបំពេញបាននូវសេចក្តីត្រូវការ។

សូមថ្លែងអំណរគុណ និងកោតសរសើរចំពោះវិទ្យាស្ថានខ្មែរដើម្បីលទ្ធិប្រជាធិប
តេយ្យ និងអ្នកស្រី ណែ ឌីណា ជានាយិកាប្រតិបត្តិព្រមទាំងបុគ្គលិក ដែលជាដៃគូរ
ដ៏សំខាន់មួយក្នុងចំណោមដៃគូរផ្សេងៗទៀត ដែលបានខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើការងារយ៉ាង
សកម្មអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំនៅលំដាប់ឃុំ-សង្កាត់ ហើយត្រូវបានបញ្ចេញឱ្យដឹងដោយ
របាយការណ៍ដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ។ សូមអានឯកសារនេះ បើសិនជាលោកអ្នកមានបំ
ណងចង់ស្វែងយល់ឱ្យបានច្រើន អំពីការងារក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ដែលបានបញ្ចប់
អណត្តិទីមួយរបស់ខ្លួន។

Wolfgang MEYER

តំណាងប្រចាំប្រទេស

មូលនិធិ ខុនរ៉ាដ អាដិនណៅវ៉ែរ

មាតិកា

បុព្វកថា.....	៩
សេចក្តីផ្តើម.....	១១
១. ការប្រមូលទិន្នន័យ.....	១២
២. កិច្ចសម្ភាសន៍ជាមួយនឹងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់.....	១២
៣. សំនួរចំពោះសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ.....	១៣
៤. សំនួរចំពោះប្រជាពលរដ្ឋ.....	១៤
តួនាទី ភារកិច្ច និង ការទទួលខុសត្រូវ.....	១៥
សមត្ថភាពក្នុងការអនុវត្តវិមជ្ឈការ.....	១៧
១. ការយល់ដឹងអំពីវិមជ្ឈការ.....	១៧
២. វគ្គបណ្តុះបណ្តាល.....	១៩
៣. អនុសាសន៍សំរាប់ការបណ្តុះបណ្តាលនាពេលអនាគត.....	២២
៤. ហិរញ្ញវត្ថុ.....	២៥
រចនាសម្ព័ន្ធ និង ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល.....	៣០
១. សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាស្តី.....	៣០
២. កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងគណបក្សនយោបាយ.....	៣៣
៣. ការសហការជាមួយនឹងមេភូមិ.....	៣៤
៤. ដំណោះស្រាយជម្លោះ.....	៣៦
ការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ.....	៣៩
១. ការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ.....	៣៩
២. ទស្សនៈរបស់ប្រជាពលរដ្ឋចំពោះការចូលរួម.....	៤២
៣. សូន្យរបស់ក្រុមប្រឹក្សាពីការចូលរួម.....	៤៥

ផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម.....	៤៨
១. ផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម.....	៤៨
២. ទស្សនៈរបស់ក្រុមប្រឹក្សា.....	៥២
៣. ទស្សនៈប្រជាពលរដ្ឋចំពោះផែនការអភិវឌ្ឍន៍.....	៥៣
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន.....	៥៦

បុព្វកថា

វិមជ្ឈការជារបត់ផ្លូវមួយសំខាន់ណាស់ សំរាប់ប្រទេសកម្ពុជា នៅពេលដែល អាជ្ញាធរថ្នាក់កណ្តាលបានសំរេចធ្វើការផ្ទេរនូវសិទ្ធិអំណាច និងធនធានមួយចំនួនទៅឱ្យ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ដែលជាតំណាងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋតាមការបោះឆ្នោតជាសកល។ នេះសំរាប់ឱ្យឃើញ នូវឆន្ទៈនយោបាយមួយនៅក្នុងការពង្រឹងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យនៅមូលដ្ឋាន នៅក្នុងការជម្រុញឱ្យមានការចូលរួមធ្វើការសំរេចចិត្តនានា ដែលជាតម្រូវការផ្ទាល់របស់ មូលដ្ឋាន និងជាចំណែកមួយនៃការទទួលខុសត្រូវរបស់ពលរដ្ឋនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋាន របស់ខ្លួន។

ទោះបីជានៅក្នុងអាណត្តិទីមួយនេះ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ជួបនូវបញ្ហាប្រឈមជា ច្រើន ចំពោះការបំពេញនូវភារកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនក៏ជាជំហានមួយទៅ មុខជាវិជ្ជមាននៅក្នុងការកសាងប្រជាធិបតេយ្យដ៏ក្មេងខ្ចី និងជាបទពិសោធន៍សំរាប់ការ អនុវត្តនៅក្នុងអាណត្តិទីពីរ។ នៅក្នុងការរៀបរៀងនូវឯកសារនេះ ជាទស្សនៈទានមួយចំនួន ចំពោះអ្វីដែលវិទ្យាស្ថានបានមើលឃើញ នៅក្នុងការចូលរួមចំណែក នៅក្នុងការបណ្តុះ បណ្តាលក៏ដូចជា ការចូលរួមនៅក្នុងការងារមួយចំនួនរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់នៅក្នុង ការអនុវត្តនយោបាយវិមជ្ឈការ។ សមិទ្ធផលដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់បានសំរេចបាន នៅក្នុងអាណត្តិនេះអាចចាត់ ទុកថាជាស្នាដៃមួយដ៏គួរឱ្យកត់សំគាល់ បើប្រៀបធៀបទៅ នឹងស្ថានភាពដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ បំពេញការងារដែលមានការខ្វះខាតទាំងលើ ផ្នែកធនធានមនុស្ស ចរិកា ក៏ដូចជាបច្ចេកទេសជំនាញ។

វិទ្យាស្ថានសង្ឃឹមថាឯកសារនេះ ជាការរួមចំណែកមួយនៅក្នុងការជំរុញឱ្យកាន់ តែប្រសើរឡើងនូវការអនុវត្តនយោបាយវិមជ្ឈការ នៅក្នុងអាណត្តិទីពីរនៃក្រុមប្រឹក្សាឃុំ- សង្កាត់។ វិទ្យាស្ថានសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រៀលជ្រៅ ចំពោះមូលនិធិ ខុដរាជ អាជិនណៅអ៊ែររបស់ប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ ដែលផ្តល់ថវិកាដល់វិទ្យាស្ថាននៅក្នុងការបណ្តុះ

បណ្ណាល័យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ និងស្ត្រីបេក្ខជនឈរឈ្មោះក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ក៏ដូចជាការធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងបោះពុម្ពឯកសារនេះ។ សូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរដល់សមាជិកសមាជិកាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់' ដែលបានផ្តល់ការសហការជាមួយវិទ្យាស្ថាននៅក្នុងការងារបណ្តុះបណ្តាល និងដូចជាការអនុញ្ញាតឱ្យវិទ្យាស្ថានបានជួបសម្ភាសន៍ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធច្បាច់ ជាពិសេសកញ្ញា Maria Fosnaes និង Sabine Hofer និស្សិតសកលវិទ្យាល័យ Aalborg ប្រទេសដាណឺម៉ាក ដែលបានរួមចំណែកនៅក្នុងការរៀបរៀងឯកសារនេះ។

ណែ នីណា

នាយិកាប្រតិបត្តិ

វិទ្យាស្ថានខ្មែរដើម្បីលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ

សេចក្តីផ្តើម

គោលបំណងនៃរបាយការណ៍នេះ គឺធ្វើការវាយតម្លៃពីដំណើរការនៃការអនុវត្តនយោបាយវិមជ្ឈការ និងការបំពេញភារកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ក្នុងអំឡុងពេលប្រាំឆ្នាំដំបូងនៃអាណត្តិទីមួយ។ ដោយសារមានការវាយតម្លៃជាទូទៅមួយរបស់គណកម្មាធិការជាតិតំណែនយុំ-សង្កាត់ ពីការងាររបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់បានធ្វើឡើងហើយនោះហើយការវាយតម្លៃនេះមិនបានផ្ដោតទូលំទូលាយ វិទ្យាស្ថានបានផ្ដោតលើចំណុចដូចខាងក្រោមនេះ ។ ការវាយតម្លៃនេះមានគោលបំណងធ្វើការបរិយាយយ៉ាងល្អិតល្អន់ពីការបំពេញភារកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។ លទ្ធផលដែលបានបង្ហាញនាពេលនេះបានផ្អែកលើការប្រមូលទិន្នន័យក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ ព្រមទាំងនៅខេត្តតាកែវ និងកំពត។ ការជ្រើសរើសខេត្តទាំងនេះ

គឺដោយសារវិទ្យាស្ថានមានទំនាក់ទំនងសហប្រតិបត្តិការអស់

រយៈពេលយូរមកហើយជាមួយនឹងឃុំក្នុងខេត្តទាំងនោះ។

ការវាយតម្លៃនេះបានផ្ដោតលើចំណុចដូចខាងក្រោម ៖

- ១- តួនាទី ភារកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់
- ២- សមត្ថភាព និងលទ្ធភាពក្នុងដំណើរការអនុវត្តវិមជ្ឈការ
- ៣- រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់
- ៤- ការចូលរួម និងការយល់ដឹងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋអំពីដំណើរការវិមជ្ឈការ
- ៥- ផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម ដំណើរការ និងការអភិវឌ្ឍន៍

ចំពោះផ្នែកនីមួយៗ ការវាយតម្លៃនឹងផ្ដោតលើការប្រឈមមុខទាំងឡាយដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ជួបប្រទះ និងឥទ្ធិពលនៃដំណើរការវិមជ្ឈការចំពោះក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។ គោលបំណងនៃការវិភាគនេះ គឺដើម្បីបានយល់ដឹងថែមទៀតពីដំណើរការ

វិមជ្ឈការ និងផ្តល់ជាអនុសាសន៍ជាទូទៅដើម្បីជំរុញអោយកាន់តែប្រសើរនូវដំណើរការ
វិមជ្ឈការនៅកម្ពុជា។

១- ការប្រមូលទិន្នន័យ

ដោយសារការវាយតម្លៃនេះ ទាក់ទងយ៉ាងជិតស្និទ្ធទៅនឹងការយល់ដឹងរបស់ពល
រដ្ឋអំពីវិមជ្ឈការ ក្រុមស្រាវជ្រាវបានធ្វើការស្រង់ទិន្នន័យតាមការសម្ភាសន៍ជាមួយសមាជិក
ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ចំនួន៩សង្កាត់នៅក្នុងក្រុងភ្នំពេញ និង១៨ឃុំនៅតាមខេត្ត។ ជាមួយ
គ្នានោះដែរ ក្រុមស្រាវជ្រាវបានសម្ភាសន៍ជាមួយសមាជិកក្រុមប្រឹក្សា ច្រើននាក់ក្នុងឃុំ-
សង្កាត់នីមួយៗ ដើម្បីអោយពួកគេអាចបង្ហាញនូវទស្សនៈអំពីការងារក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់។
នៅក្នុងគោលគំនិតនេះ វិទ្យាស្ថានបានជូនជាសំនួរសម្ភាសន៍ដល់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សា
៣នាក់ នៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់នីមួយៗ បន្ថែមលើការសម្ភាសន៍ជាមួយមេឃុំ-ចៅសង្កាត់។
ជាសរុប វិទ្យាស្ថានបានសំនួរទាំងអស់ចំនួន៦៨ ពីសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។
វិទ្យាស្ថានក៏ធ្វើការស្ទាបស្ទង់មតិជាមួយនឹងសាធារណជនចំនួន២៧១នាក់ នៅខេត្តតាកែវ
កំពត និងភ្នំពេញ អំពីការយល់ដឹងរបស់គាត់អំពីសកម្មភាពក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។
ការវាយតម្លៃនៅក្នុងខណៈនោះ ទទួលបានទិន្នន័យទាំងបរិមាណ និងគុណភាពតាមដែល
អាចធ្វើទៅបាន នៅចំពេលដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ក៏ដូចជាប្រជាពលរដ្ឋមានការ
មមាញឹកជាប់រវល់។ យល់ព្រមតាមសំណូមពររបស់អ្នកចូលរួម ក្រុមស្រាវជ្រាវមិនបាន
បញ្ជាក់អំពីអត្តសញ្ញាណអ្នកសម្ភាសន៍ទេ ដោយបានដាក់លេខជំនួសវិញ។

២- កិច្ចសម្ភាសន៍ជាមួយនិងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់

ក្នុងកិច្ចសម្ភាសន៍ជាមួយសង្កាត់ចំនួន៩នៅក្រុងភ្នំពេញ ក្រុមស្រាវជ្រាវបានធ្វើការ
សម្ភាសន៍ជាមួយសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់ចំនួន២នាក់ ដោយសារតែចៅសង្កាត់ជាប់
រវល់។ នៅក្នុងការសម្ភាសន៍នៅទីក្រុងភ្នំពេញនេះ មានស្ត្រី២នាក់ ហើយម្នាក់
មានឋានៈជាចៅសង្កាត់។

នៅក្នុងការស្នើសុំធ្វើការសម្ភាសន៍ នៅតាមខេត្ត វិទ្យាស្ថានមិនបានបញ្ជាក់ថា នរណាទេ ត្រាន់តែសុំសម្ភាសន៍ជាមួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ។ នៅពេលជួបសម្ភាសន៍ ក្រុមការងារបានជួបនឹងឥស្សរៈជននៃជីវភាពនយោបាយនៅជនបទ៖ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំទាំងនោះសុទ្ធតែជាបុរស និងជាសមាជិករបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា។ មានតែឃុំចំនួន២ប៉ុណ្ណោះ ដែលក្រុមការងារបានជួបជាមួយជំទប់ទីមួយ និងជំទប់ទី២ (ឃុំ៦) និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ (ឃុំ១៥)។ ក្នុងឃុំផ្សេងទៀត វិទ្យាស្ថានបានសម្ភាសន៍ជាមួយប្រធានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ដែលមានសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំចូលរួមតែមិនមានមតិទេ។

៣. សំនួរចំពោះសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ

នៅពេលបញ្ចប់ការសម្ភាសន៍ វិទ្យាស្ថានបានចែកសំនួរដល់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សា៣នាក់ ឱ្យបំពេញតាមឃុំ សរុបទាំងអស់ចំនួន៦៨នាក់។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំភាគច្រើន ជាសមាជិកគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ប្រហែល៨%ជាសមាជិកគណបក្សហ៊្វ៊ុនស៊ិនប៉ិច និងប្រហែល១៦%មកពីគណបក្សសមរង្ស៊ី។

ភេទ	ចំនួន	ភាគរយ
ប្រុស	៥៥	៨០.៩០
ស្រី	៦	៨.៨០
សរុប	៦១	៨៩.៧០
អវត្តមាន	៧	១០.៣០
សរុបទាំងអស់	៦៨	១០០.០០

តារាងទីមួយ៖ ភេទ

ស្ត្រីសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ មានតែ៦នាក់ ប៉ុណ្ណោះដែលបានបំពេញសំនួរ ។ បង្ហាញថា មានស្ត្រីតិចតួចណាស់ បានចូលរួមក្នុងនយោបាយមូលដ្ឋាន។

គណបក្ស	ចំនួន	ភាគរយ
ហ៊ុនស៊ីនប៊ុច	៥	៧.៤០
ប្រជាជន	៤៨	៧០.៦០
សមរង្ស៊ី	១០	១៤.៧០
សរុប	៦៣	៩២.៦០
អវត្តមាន	៥	៧.៤០
សរុបទាំងអស់	៦៨	១០០.០០

តារាងទីពីរ:គណបក្ស

៤. សំនួរចំពោះប្រជាពលរដ្ឋ

ព្រមជាមួយនឹងកិច្ចសម្ភាសន៍ មន្ត្រីកម្មវិធីរបស់វិទ្យាស្ថាន បានចែកជាសំនួរ ដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់ ដោយមានការសហការផងដែរ ពីដៃគូរបស់វិទ្យាស្ថាននៅតាមខេត្ត។ ពលរដ្ឋសរុបចំនួន២៧១នាក់ បានបំពេញសំនួរក្នុងនោះខេត្តកំពត៩១នាក់ ខេត្តតាកែវ៩០នាក់ និងក្រុងភ្នំពេញ៩០នាក់ មានបុរស១៥២នាក់ និងស្ត្រី ១១៩នាក់។

ភេទ	ចំនួន	ភាគរយ
ប្រុស	១៥២	៥៦.១០
ស្រី	១១៩	៣៨.៧០
សរុប	២៥៧	៩៤.៨០
អវត្តមាន	១៤	៥.២០
សរុបទាំងអស់	២៧១	១០០.០០

តារាងទីបី:ភេទ

តួនាទី ភារកិច្ច និង ការទទួលខុសត្រូវ

គោលបំណងនៃការសម្ភាសន៍នេះ គឺចង់ស្វែងយល់ពីការយល់ដឹងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ពីភារកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវដែលបានកំណត់នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់។ ក្រុមស្រាវជ្រាវមានការចាប់អារម្មណ៍ជាពិសេស ពីការយល់ឃើញរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ពីភារកិច្ចរបស់គេ និងអំពីវិមជ្ឈការ។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ភាគច្រើន បានមានប្រសាសន៍ថា ក្រុមប្រឹក្សាមានភារកិច្ចធំពីរដែលត្រូវបំពេញ៖ ទីមួយគឺតំណាងអោយពលរដ្ឋក្នុងឃុំ-សង្កាត់ ទីពីរគឺធ្វើជាភ្នាក់ងាររបស់រដ្ឋ (ឧទាហរណ៍ អនុវត្តន៍ការងាររដ្ឋដូចជាចុះឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោត)។ នេះជាភារកិច្ចដែលបានកំណត់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។

សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់មួយចំនួន បានលើកឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែងអំពី ការងាររបស់គាត់។ ឧ. សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាក្នុងឃុំ២ បានពន្យល់ថាការងារដែល សំខាន់បំផុតរបស់ក្រុមប្រឹក្សា គឺអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍។ នៅឃុំ-សង្កាត់មួយចំនួនទៀត សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាមានភារកិច្ចផ្សេងៗគ្នា។ ក្នុងឃុំ៥បាននិយាយថាការ ងាររបស់មេឃុំ គឺត្រូវធ្វើទំនាក់ទំនងជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ។ មេឃុំនិងចៅសង្កាត់១៤ បាននិយាយថាការងាររបស់គាត់គឺត្រូវដឹកនាំប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងឃុំ។ តំនិតទាំងនេះបង្ហាញពីការយល់ដឹងផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអំពីវិមជ្ឈការ នៅពេលដែលក្រុមប្រឹក្សាបានបែងចែកភារកិច្ចខុសៗគ្នាតាមឃុំដែលវិទ្យាស្ថានបានធ្វើការសម្ភាសន៍។ វិទ្យាស្ថានសង្កេតឃើញថា ការលើកឡើងពីភារកិច្ចនេះវាផ្ទុយនឹងភារកិច្ចដែលមានចែងស្តីពីការបំរើប្រជាជន និងធ្វើជាតំណាងរបស់រដ្ឋ។

សមត្ថភាពក្នុងការអនុវត្តវិធានការ

ផ្នែកនេះគឺផ្តោតលើការយល់ដឹង របស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ក្នុងបញ្ញត្តិច្បាប់ អំពីគោលនយោបាយវិមជ្ឈការ ដូចមានចែងនៅក្នុង ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល ឃុំ-សង្កាត់ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០១។ ការស្រាវជ្រាវនឹងផ្តោតផងដែរ ទៅលើភាពប្រឈម សេចក្តីត្រូវការផ្នែកបណ្តុះបណ្តាល និងលទ្ធភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ក្រុមប្រឹក្សាក្នុងការអនុវត្ត បទបញ្ញត្តិនានា។ លទ្ធផលបានបង្ហាញពីកំរិតខុសគ្នានៃការយល់ដឹងរបស់ក្រុមប្រឹក្សានៅ ខេត្ត និងទីក្រុងអំពីក្របខណ្ឌច្បាប់។

១- ការយល់ដឹងអំពីវិធានការ

តាមការសម្ភាសន៍ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សានៅភ្នំពេញមានការយល់ដឹងច្បាស់អំពី ក្របខណ្ឌច្បាប់ ក៏ដូចជាតួនាទី និងភារកិច្ច។ ភាគច្រើននៃសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាអាច ពន្យល់ពីភារកិច្ចចម្បងរបស់សង្កាត់ សមស្របទៅនឹងខ្លឹមសារដែលមានចែងនៅក្នុងក្រប ខណ្ឌច្បាប់ (ដូចជាធ្វើជាភ្នាក់ងាររបស់រដ្ឋ និងបំរើប្រជាពលរដ្ឋ)។ ភាគច្រើនការរៀប រាប់របស់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាមានភាពត្រឹមត្រូវនឹងភារកិច្ច ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់។

នៅតាមខេត្តសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាមួយចំនួនធំបាននិយាយថា គាត់អាចយល់បាន ពីក្របខណ្ឌច្បាប់។

ប៉ុន្តែនៅពេលដែលសួរថាមានការពិបាកទេនៅក្នុងការអនុវត្ត បទបញ្ញត្តិ នានារបស់រដ្ឋាភិបាល សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភាគច្រើនឆ្លើយថាគាត់មានការលំបាក ហើយ មិនយល់ថាក្របខណ្ឌច្បាប់ជាអ្វី។ ទោះបីជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភាគច្រើនបានចូលរួមក្នុង នយោបាយមូលដ្ឋានអស់រយៈពេលច្រើនឆ្នាំមុនអាណត្តិប្រាំឆ្នាំជាក្រុមប្រឹក្សាក៏ដោយ (ឧ.ធ្វើ

ជាមេភូមិ)

ភាគច្រើនមិនដឹងថាអនុវត្តនយោបាយវិមជ្ឈការក្នុងក្របខណ្ឌច្បាប់ដោយរបៀបណាឡើយ។ នេះអាចបង្ហាញថាបទពិសោធន៍ក្នុងតំណែងនានា ទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងឃុំ មិនប្រាកដថាអាចបំពេញការងារជាក្រុមប្រឹក្សាឃុំបានទេ។

ទាក់ទងនឹងចំណុចនេះ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភាគច្រើនបាននិយាយថា គាត់មានការលំបាកក្នុងការអនុវត្តក្របខណ្ឌច្បាប់ ដោយសារថាវិមជ្ឈការជាគោលនយោបាយថ្មីដែលទាមទារនូវរយៈពេលមួយ សំរាប់ឱ្យក្រុមប្រឹក្សាបានយល់។ ចៅសង្កាត់លេខ៨បានប្រៀបធៀបសភាពការណ៍ដូចជា “ក្មេងដែលកំពុងរៀនដើរ” (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៩)។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាក្នុងឃុំលេខ១១ និងឃុំលេខ៩បាននិយាយថា ទោះបីជាពិបាកយល់ពីក្របខណ្ឌច្បាប់ក៏ដោយ ក៏សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាមានការវិវឌ្ឍន៍ដែរ ដោយសារមានការបណ្តុះបណ្តាល និងបទពិសោធន៍ជាក់ស្តែង។ នេះជាចំណុចវិជ្ជមានមួយ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងការលំបាក ដែលសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាបានជួបប្រទះ ដោយសារការអនុវត្តវិមជ្ឈការនៅក្មេងខ្ចី។ ជាចំណុចវិជ្ជមានមួយទៀតដែរ ដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់មិនអស់សង្ឃឹមចំពោះភាពប្រឈមមុខទាំងឡាយ ហើយបានចាត់ទុកថាជាការរៀនសូត្រមួយដែលនៅទីបញ្ចប់អាចយល់ដឹង និងអនុវត្តន៍វិមជ្ឈការបាន។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាលេខ ២ បានពន្យល់ថា “យើងរៀនផងធ្វើការផង”។

ធនធានមួយចំនួនអាចចាត់បង់នៅក្នុងការបោះឆ្នោតខាងមុខ ដោយសារថានឹងមានសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាថ្មី ដែលត្រូវរៀនសូត្រពីដំណើរការនេះជាថ្មីឡើងវិញ។

វ័យចាស់ជរាគឺជាបញ្ហាប្រឈមមុខមួយដែរ។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាមួយចំនួនមានអាយុជាង៧០ឆ្នាំបាននិយាយថា គាត់មិនសូវយល់ពីក្របខណ្ឌច្បាប់ និងចងចាំខ្លឹមសារនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលទេ។

សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាដែលមានវ័យចាស់នៅឃុំ១៨មានប្រសាសន៍

ថា

“គាត់មិនសូវយល់ថាអ្វីជាវិមជ្ឈការនោះទេ”។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាទាំងនោះ មានបំណងនឹងឈរឈ្មោះជាក្រុមប្រឹក្សាម្តងទៀតនៅពេលបោះឆ្នោតនាខែមេសា២០០៧។ វិទ្យាស្ថានយល់ឃើញថា គួរពិនិត្យពិចារណាអំពីតំរូវការជាពិសេសរបស់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាចាស់ៗទាំងនោះ នៅពេលរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលព្រោះអាចមានសមាជិកក្រុមប្រឹក្សារ៉យចាស់ច្រើននៅក្នុងអាណត្តិទី២។

មានតែសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាក្នុងឃុំចំនួន៥ទេ ដែលនិយាយថាឃុំគាត់មិនពិបាកយល់ក្របខណ្ឌច្បាប់ទេ ដោយសារគាត់មានសៀវភៅមួយ ដែលពន្យល់អំពីទិដ្ឋភាពនានានៃវិមជ្ឈការ ហើយបានផ្តល់ឱ្យដោយអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលមួយ។ គាត់នឹងទាក់ទងជាមួយវគ្គបណ្តុះបណ្តាលបើសៀវភៅនោះមិនមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់។ ការផ្តល់សៀវភៅពីក្របខណ្ឌច្បាប់ដល់ក្រុមប្រឹក្សា និងការផ្តល់មតិយោបល់ពីការអនុវត្តវិមជ្ឈការអាចដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាមិនគួររំពឹងផ្នែកទាំងស្រុងលើវគ្គបណ្តុះបណ្តាលទេ ជាពិសេសនៅពេលដែលគាត់មិនមានពេលគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួម វគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងបំពេញកិច្ចការប្រចាំថ្ងៃ។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាអាចសិក្សាស្រាវជ្រាវនៅក្នុងសៀវភៅឯកសារ នូវចំណុចណាមួយដែលមិនមាននៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ហើយយល់មិនសព្វជ្រុងជ្រោយ។

២- វគ្គបណ្តុះបណ្តាល

ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការយល់ដឹងពីក្របខណ្ឌច្បាប់ ក្រុមស្រាវជ្រាវបានសាកសួរក្រុមប្រឹក្សា ពីការបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីវិមជ្ឈការ។ ក្រុមប្រឹក្សាបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលពីក្រសួងមហាផ្ទៃស្តីអំពីការអនុវត្តក្របខណ្ឌច្បាប់ និងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ-សង្កាត់។ ក្រុមប្រឹក្សាក៏បានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលផងដែរ ពីក្រសួងផ្សេងៗទៀតលើប្រធានបទ

ជាក់លាក់ ដូចជាអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ (ឃុំ១១) ឬពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិ។ ចៅសង្កាត់លេខ៣បានមានប្រសាសន៍ថា

ការបណ្តុះបណ្តាលរៀបចំដោយ ក្រសួងមិនទទួលបានជោគជ័យទេ ដោយសារថាក្រុមប្រឹក្សាមិនយល់ពីខ្លឹមសារនៃមេរៀន។

មេឃុំវ័យចាស់ៗមួយចំនួនមិនបានចាំប្រធានបទ ដែលបានរៀននោះទេ (កិច្ចសម្ភាសន៍ ឃុំចំនួន១៥)។ ភាគច្រើននៃក្រុមប្រឹក្សាឃុំវ័យចំណាស់យល់ឃើញថា វគ្គបណ្តុះបណ្តាល មិនស្របតាមតំរូវការ និងជំនាញរបស់គាត់ទេ: “យើងមានវ័យចាស់ដូចនេះមានការ លំបាកក្នុងការចងចាំអ្វីដែលយើងបានរៀន” (កិច្ចសម្ភាសន៍ឃុំលេខ១២)។ វិទ្យាស្ថានយល់ ឃើញថា គួររៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលទៅតាមតំរូវការរបស់ក្រុមប្រឹក្សា។ តាមចៅសង្កាត់ លេខ៤ វគ្គបណ្តុះបណ្តាលរៀបចំដោយអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល មានលក្ខណៈជាក់លាក់ (ដូចជាអំពើហិង្សា ឬយេនឌ័រ) ជាងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែល ផ្ដោតលើប្រធានបទជាទូទៅ ដូចជាច្បាប់គ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលក្រុមប្រឹក្សា ឃុំ-សង្កាត់។

ក្រុមប្រឹក្សាបានលើកឡើង ពិសេសគឺត្រូវការបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែមទៀត។ ក្រុម ប្រឹក្សាឃើញថា វគ្គបណ្តុះបណ្តាលទទួលបានកន្លងមកមានសារៈសំខាន់ណាស់ តែមិនទាន់ គ្រប់គ្រាន់នៅឡើយទេ។ ក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់មានសំណូមពរឱ្យផ្ដោតការបណ្តុះបណ្តាលពី ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ-សង្កាត់ ការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍ និងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ (កិច្ចសម្ភាសន៍៤)។ ក្រុមប្រឹក្សាបាននិយាយថា គាត់មិនបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាល ពីច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ និងរដ្ឋប្បវេណីទេ គាត់គិតថានេះជាការចាំបាច់សំរាប់ការបំពេញ ការងារជាពិសេសនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃដំណោះស្រាយជំលោះក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ (កិច្ច សម្ភាសន៍១២)។ មានតែក្រុមប្រឹក្សាក្នុងឃុំលេខ១១ ដែលថាមិនត្រូវការការបណ្តុះបណ្តាល បន្ថែមទៀតទេ។

ចៅសង្កាត់លេខ២ចង់អោយបណ្តុះបណ្តាលពីការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍ គូនាទី និងភារកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សា ដូចមានចែងក្នុងក្របខណ្ឌច្បាប់។ ចៅសង្កាត់ជាច្រើនចង់ បានការបណ្តុះបណ្តាលអំពីការស្នើសុំជំនួយបន្ថែមពីរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការនានា (កិច្ច សម្ភាសន៍៣)។ ចៅសង្កាត់លេខ៩ បានទទួលប្រភពធនធានតែពីរដ្ឋាភិបាល ចង់ឱ្យ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលបណ្តុះបណ្តាលពីរបៀបស្នើសុំជំនួយ។ ក្រុមប្រឹក្សាចង់ឱ្យមានការ បណ្តុះបណ្តាលទូទៅផង (ក្របខណ្ឌច្បាប់ និងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ-សង្កាត់) និងលើ ប្រធានបទជាក់លាក់ផង (ការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍ ការស្នើសុំជំនួយ)។ ក្រុមប្រឹក្សា មួយចំនួនបានគូសបញ្ជាក់ថា ការចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាលបានធ្វើឱ្យក្រុមប្រឹក្សាមិនបាន បំពេញភារកិច្ចប្រចាំថ្ងៃ។ ជាដំណោះស្រាយ ចៅសង្កាត់លេខ៤ បានផ្តល់អនុសាសន៍ ឱ្យរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេលខ្លី ឧ. មួយថ្ងៃក្នុងមួយខែ និងត្រូវគិតថា ក្រុម ប្រឹក្សាត្រូវបំពេញការងារប្រចាំថ្ងៃផងដែរ។

ភាគច្រើននៃក្រុមប្រឹក្សាឃុំបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលពីទំនាស់ដីធ្លី ដែលជា បញ្ហាស្រួចស្រាវនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាម្នាក់បានធ្វើទស្សនៈកិច្ចឃុំ គំរូមួយក្នុងខេត្តកំពង់ចាម រៀបចំដោយវិទ្យាស្ថានខ្មែរដើម្បីលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ហើយ ចាត់ទុកថាជាបទពិសោធន៍ល្អ (កិច្ចសម្ភាសន៍៣)។ ការរៀបចំទស្សនៈកិច្ចសិក្សាសំរាប់ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាអាចជា បទពិសោធន៍ដ៏មានតំលៃ ព្រោះក្រុមប្រឹក្សាអាចយល់ពីការ អនុវត្តវិធីការដោយជោគជ័យ។ ការធ្វើទស្សនកិច្ចសិក្សានិងការអនុវត្តជាក់ស្តែងអាច ជួយបំពេញការអនុវត្តទ្រឹស្តី (ឧ.ក្របខណ្ឌច្បាប់) នៅក្នុងឃុំរបស់គាត់។

ក្រុមប្រឹក្សាផ្តល់យោបល់ថា គួរមានការបណ្តុះបណ្តាល ឬផ្សព្វផ្សាយផងដែរពី ដំណើរការនៃការងាររបស់ក្រុមប្រឹក្សា។ ក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់ឃើញប្រជាពលរដ្ឋ មិនចាប់ អារម្មណ៍នឹងការងាររបស់ឃុំ ដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការធ្វើគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ និងកិច្ចការ ដ៏ទៃទៀតរបស់ឃុំ។ ការអប់រំប្រជាពលរដ្ឋអាចជាការងារធំធេងសំរាប់អង្គការមិនមែនរដ្ឋា

ភិបាល ឬរដ្ឋាភិបាល តែគួរមានការបណ្តុះបណ្តាលក្រុមប្រឹក្សាឱ្យចេះពន្យល់អប់រំប្រជា
ពលរដ្ឋអំពីសារៈសំខាន់នៃវិមជ្ឈការ ការចូលរួមក្នុងវិមជ្ឈការ និងការជំរុញលើកទឹកចិត្ត
ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យចូលរួម។

៣- អនុសាសន៍សំរាប់ការបណ្តុះបណ្តាលនាពេលអនាគត

ផ្អែកលើបទពិសោធន៍របស់ក្រុមប្រឹក្សាពីការបណ្តុះបណ្តាល វិទ្យាស្ថានសូមលើក
ជាអនុសាសន៍សំរាប់ការបណ្តុះបណ្តាលក្រុមប្រឹក្សានាពេលអនាគត។

សេចក្តីត្រូវការរបស់ក្រុមប្រឹក្សា

ការបណ្តុះបណ្តាលចាំបាច់តម្រូវទៅតាមសេចក្តីត្រូវការជាពិសេស របស់ក្រុម
ប្រឹក្សាបើសិនជាអាចធ្វើទៅបាន។ អាយុច្រើន និងកិរិយាឃ្លាញឆ្លើយតបអាចធ្វើឱ្យក្រុមប្រឹក្សា
ពិបាកយល់ខ្លឹមសារនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល។ នៅពេលដែលអាយុ
និងកិរិយាឃ្លាញឆ្លើយតបមិនស្មើ គ្នា គ្រូបង្គោលគួរយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសចំពោះសមាជិក
ក្រុមប្រឹក្សាណាដែលមាន ការលំបាកក្នុងការតាមមេរៀន។
គួរពិគ្រោះយោបល់ជាមួយក្រុមប្រឹក្សាអំពីខ្លឹមសារ និង ប្រធានបទនៃមេរៀន។

ការបណ្តុះបណ្តាលជាលក្ខណៈអន្តរសកម្ម

ជាទូទៅ

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលមានប្រសិទ្ធភាពលុះណាមានលក្ខណៈអន្តរសកម្មរវាង គ្រូនិងសិស្ស
ដើម្បីឱ្យវគ្គបណ្តុះបណ្តាលមានលក្ខណៈទាក់ទាញអារម្មណ៍។ កត្តាចំបងគឺ
គ្រូបង្គោលត្រូវមានទេពកោសល្យនិងគំនិតច្នៃប្រឌិតក្នុងការបង្រៀន។

ការបណ្តុះបណ្តាលដល់ក្រុមផ្សេងទៀត

ក្រុមប្រឹក្សាបានយល់ថា វិមជ្ឈការមិនត្រឹមតែជាភារកិច្ចរបស់គាត់ដែលជាអ្នក
តំណាងឱ្យប្រជាពលរដ្ឋដែលបានបោះឆ្នោតឱ្យប៉ុណ្ណោះទេ ពួកគាត់ក៏មានការទទួលខុសត្រូវ
ចំពោះប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅក្នុងឃុំផងដែរ។ ក្រុមប្រឹក្សាបានចាត់ទុកថាការសហការ
ណ៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងមេត្តាជាដ៏សំខាន់ក្នុងការបំពេញការងាររបស់ក្រុម
ប្រឹក្សា។ ដោយសារម្ចាស់ជំនួយ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមួយចំនួនពុំមានលទ្ធភាព
ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលពួកគាត់ ដូចនេះ គួរមានប្រធានបទមួយស្តីអំពីវិធីសាស្ត្រនៅក្នុង
ការជំរុញឱ្យមានការចូលរួម នៅក្នុងគំរោងនៃការបណ្តុះបណ្តាលក្រុមប្រឹក្សានាពេលខាង
មុខ។

យែនឌ័រ

ចំនួនដ៏តិចតួចនៃក្រុមប្រឹក្សាជាស្ត្រីនៅក្នុងឃុំ បង្ហាញពីតំរូវការនៃការបណ្តុះ
បណ្តាលអំពីសិទ្ធិស្ត្រី និងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យដែលមិនត្រឹមតែផ្តល់ចំនេះដឹងពីវិមជ្ឈការ
ប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងផ្តល់ជំនឿទុកចិត្តដល់ស្ត្រី អំពីសិទ្ធិនិងលទ្ធភាពរបស់គាត់ក្នុង
ការបំពេញការងារ។ វិទ្យាស្ថានខ្មែរដើម្បីលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ បានរៀបចំជារៀងរាល់ឆ្នាំ
បណ្តាលជាច្រើន ដើម្បីជំរុញស្ត្រីឱ្យចូលរួមក្នុងការងារនយោបាយ។ វិទ្យាស្ថានមានគំ
រោងនឹងបន្តការបណ្តុះបណ្តាលនេះ ដល់ស្ត្រីដែលជាប់ឆ្នោតថ្មី នាការបោះឆ្នោតខែ
មេសាឆ្នាំ២០០៧។ ស្ត្រីក្រុមប្រឹក្សាត្រូវការពង្រឹងសមត្ថភាព ទើបអាចបំពេញការងារជា
មួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំបុរសបាន។

ឃុំភ្នំ

ការធ្វើទស្សនៈកិច្ចឃុំភ្នំ អាចធ្វើឱ្យមានការឆាប់យល់ការអនុវត្តជាក់ស្តែង នូវ
នយោបាយវិមជ្ឈការ ជាពិសេសចំពោះក្រុមប្រឹក្សាដែលមានកិរិយាឃ្លាតពីមុន និងវ័យ

ចាស់។ ក្រុមប្រឹក្សានឹងចងចាំពីអ្វីដែលបានទស្សនា របៀបនៃការគ្រប់គ្រងឃុំនិងធនធាន និងធ្វើឱ្យគាត់មានគំនិតផ្តួចផ្តើមសំរាប់ការអភិវឌ្ឍឃុំរបស់គាត់។

ហិរញ្ញវត្ថុ

បើពិនិត្យមើលពីថវិកាដ៏ស្តួចស្តើងដែលក្រុមប្រឹក្សាបានទទួលពីរដ្ឋាភិបាល គួរមានការបណ្តុះបណ្តាលពីការគ្រប់គ្រងធនធានហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានល្អ និងពីរបៀបនៃការស្វែងរកធនធានបន្ថែមទៀត។ ក្រុមប្រឹក្សាក៏ត្រូវយល់ផងដែរ ពីសារៈសំខាន់នៃការប្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋអំពីធនធានថវិកាដែលឃុំមានដើម្បីឱ្យមានគម្លាតភាព និងជៀសវាងនូវការខកចិត្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋចំពោះអ្វីដែលបានរំពឹងទុកចំពោះការងាររបស់ក្រុមប្រឹក្សា។ បន្ថែមលើនេះ ក្រុមប្រឹក្សាត្រូវបញ្ជាក់ពីគោលបំណងនៃការប្រមូលទុនចូលរួមពីម្ចាស់ជំនួយ និងប្រជាពលរដ្ឋឱ្យគាត់បានយល់។

ការដោះស្រាយជម្លោះ

ក្រុមប្រឹក្សាគួរមានការបណ្តុះបណ្តាលពីច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ និងរដ្ឋប្បវេណីក៏ដូចជាបញ្ហាដំណោះស្រាយដីធ្លី អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងសហការជាមួយទីប្រឹក្សាពលរដ្ឋរបស់វិទ្យាស្ថានដែលផ្តល់ការប្រឹក្សាយោបល់លើផ្នែកច្បាប់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ។

ការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ

គួរបណ្តុះបណ្តាលក្រុមប្រឹក្សា
ពីរបៀបដោះស្រាយតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋសិទ្ធិ ជាមូលដ្ឋានរបស់ពលរដ្ឋ
សារៈសំខាន់នៃការចូលរួមរបស់ពលរដ្ឋនៅក្នុងការងារក្រុមប្រឹក្សា
និងការបញ្ចុះបញ្ចូលឱ្យមានការចូលរួម។

ផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម

ទិសដៅនៃការបណ្តុះបណ្តាល គួរផ្តោតលើការពង្រឹងសមត្ថភាពដល់ក្រុមប្រឹក្សាឱ្យត្រៀមលក្ខណៈចំពោះភារកិច្ច និងភាពប្រឈមទាំងឡាយនាពេលអនាគត។ នៅក្នុងអាណត្តិទីមួយនេះ មានការផ្តួចផ្តើមគំនិតល្អនៅក្នុងការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គមប្រចាំឆ្នាំប៉ុន្តែផែនការរបស់ឃុំនៅមានកំរិតនៅឡើយ។ នាពេលអនាគតគួរសំរេចឱ្យបាននូវគំរោងធំៗ ជាអត្ថប្រយោជន៍ដល់ប្រជាពលរដ្ឋដោយរួមបញ្ចូលនូវគំរោងថែទាំសុខភាពសាលារៀន។ល។

៤- ហិរញ្ញវត្ថុ

ក្រុមប្រឹក្សាទទួលបានធនធានមកពីប្រភពបីជាចំបង៖ រដ្ឋាភិបាល អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងអំណោយឯកជន (តារាងទី៩) និងទុនចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងឃុំ។ ក្រុមប្រឹក្សាបានទទួលប្រភពធនធានពីរដ្ឋាភិបាល ប៉ុន្តែមិនគ្រប់គ្រាន់ទេដើម្បីឱ្យក្រុមប្រឹក្សាអនុវត្តភារកិច្ច និងគំរោងផែនការអភិវឌ្ឍន៍។ នៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញ សង្កាត់ភាគច្រើន ទទួលបានជំនួយឧបត្ថម្ភបន្ថែម ពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិនៅក្នុងគំរោងអភិវឌ្ឍន៍នានា។ នេះបង្ហាញឱ្យឃើញថា រចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាលមូល

ដ្ឋាន អាចជាយន្តការមួយសំរាប់ទទួលជំនួយសំរាប់គំរោងអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍។ ជាសញ្ញាវិជ្ជមានមួយ និងជាការរៀបចំបានល្អដើម្បីឱ្យមាននិរន្តរភាព និងភាពស្របច្បាប់របស់ក្រុមប្រឹក្សា។ ក្រុមប្រឹក្សាភាគច្រើនមានសំណូមពរឱ្យ មានការបណ្តុះបណ្តាលពីរបៀបនៃការស្នើសុំជំនួយ ដែលអាចឱ្យក្រុមប្រឹក្សាមានស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុល្អប្រសើរ។

ក្រុមប្រឹក្សានិយាយថា ធនធានដែល
ផ្តល់ដោយរដ្ឋាភិបាល មិនគ្រប់គ្រាន់ទេដើម្បី
បំពេញភារកិច្ចរបស់គេ។
ឃុំរបស់គាត់អាច

អនុវត្តន៍គំរោងមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះ នៃផែនការ
អភិវឌ្ឍន៍ (៧៦.៦%) ឬមិនគ្រប់គ្រាន់សំរាប់
អនុវត្តន៍គំរោងឱ្យបានពេញលេញ(៧៣.៤%)។
ភាគច្រើននៃក្រុមប្រឹក្សាបាន ចាត់ទុកថាកង្វះ

ឧបសគ្គនៃវិមជ្ឈការនៅកម្ពុជា	ចំលើយ	ភាគរយ
កង្វះធនធាន	៦២	៩៦.៩០
កង្វះការចូលរួមពីពលរដ្ឋ	៣៩	៦០.៩០
កង្វះការគាំទ្រពីរដ្ឋាភិបាល	៣១	៤៨.៤០
មូលហេតុផ្សេងៗទៀត	១១	១៧.២០
សរុប	១៤៣	

តារាង៤: អ្វីជាឧបសគ្គដ៏ធំបំផុតចំពោះជោគជ័យនៃ

វិមជ្ឈការនៅកម្ពុជា?

ខាតធនធានជាបញ្ហាចម្បងនៅក្នុងការបំពេញភារកិច្ចរបស់គាត់ និងអនុវត្តន៍គោលនយោ
បាយវិមជ្ឈការនៅកម្ពុជា (៩៦.៩%) (តារាង៤)។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាស្ត្រីនៅសង្កាត់
លេខ៥បានឱ្យដឹងថា សង្កាត់បានទទួលប្រាក់វិភាជន៍ពីរដ្ឋាភិបាលដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍គំរោងនា
នា តែមិនបានទទួលគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីអនុវត្តន៍គំរោងជំរុំទេ ដូចជាការពង្រីកផ្លូវឱ្យធំជាង
មុន។ ជាហេតុធ្វើឱ្យក្រុមប្រឹក្សាផ្ដោតលើគំរោងតូច (ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ)។

ប្រជាពលរដ្ឋរំពឹងទុកថា ក្រុមប្រឹក្សាមានគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើននៅក្នុងឃុំ ឯ
ចំណែកឃុំមិនមានធនធានសំរាប់ធ្វើ (កិច្ចសម្ភាសន៍៣ និង១២)។ ដូចនេះអាចធ្វើឱ្យ
ប្រជាពលរដ្ឋមានការខកចិត្តចំពោះក្រុមប្រឹក្សា ហើយមិនចូលរួមក្នុងការងាររបស់ក្រុម
ប្រឹក្សាទៀតទេ។ បើពិនិត្យពីស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់កម្ពុជា កង្វះខាតធនធានមិនអាច
ដោះស្រាយបាននាពេលអនាគតដ៏ឆ្ងាយទេ។ ដូចនេះក្រុមប្រឹក្សាចាំបាច់ត្រូវរៀនពីរបៀបចាត់
ចែងធនធានឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពបំផុត។

មកដល់ពេលនេះ (ខែសីហា
២០០៦) ៣១%នៃក្រុមប្រឹក្សាទទួលបាន
ការគាំទ្រពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
(តារាង៥)។ នៅឃុំមួយចំនួន អង្គការ

មិនមែនរដ្ឋាភិបាលអនុវត្តន៍ដោយផ្ទាល់គំ
រោងរបស់គេ ដូចជាធ្វើការអប់រំអំពីទឹក
ស្អាត និងអនាម័យ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៩)។
សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាម្នាក់បានលើកឡើងថា

អ្នកណាជាអ្នកផ្តល់ធនធាន		
ឱ្យក្រុមប្រឹក្សា?	ចំណើយ	ភាគរយ
រដ្ឋាភិបាល	៦៥	៩៥.៩០
អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល	២១	៣០.៩០
កម្មវិធីស្បៀងអាហារពិភពលោក	៥	៧.៤០

ជំនួយឯកជន	២៧	៣៩.៧០
ប្រភពជំនួយផ្សេងៗ	៧	១០.៣០
សរុប	១២៥	

តារាង៥: អ្នកណាជាអ្នកផ្តល់ធនធានឱ្យក្រុមប្រឹក្សា?

អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមិនចង់សហការជាមួយក្រុមប្រឹក្សាទេ: “អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលភាគច្រើន មិនទំនាក់ទំនងជាមួយយើងទេ ពីព្រោះយើងនៅតំបន់ជនបទដាច់ស្រយាល” (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៣)។ ការបណ្តុះបណ្តាលក្រុមប្រឹក្សាពីរបៀបទំនាក់ទំនងជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីស្វែងរកដៃគូសំរាប់អភិវឌ្ឍន៍ មានអត្ថប្រយោជន៍សំរាប់ក្រុមប្រឹក្សា ព្រោះប្រាក់វិភាជផ្តល់ឱ្យដោយរដ្ឋាភិបាលមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ។

សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាយល់ឃើញថា ចាំបាច់ត្រូវប្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យដឹងពីការចំណាយរបស់ក្រុមប្រឹក្សា។ ក្រុមប្រឹក្សាបានដឹងពីការចែងនៅក្នុងច្បាប់ពីការចូលរួមប្រាក់បដិភាគរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងគំរោងអភិវឌ្ឍន៍របស់ឃុំ។ ក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់បាននិយាយថា គាត់មិនមានបញ្ហាក្នុងការប្រមូលប្រាក់បដិភាគពីប្រជាពលរដ្ឋទេ ព្រោះប្រជាពលរដ្ឋបានចាត់ទុកគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ទាំងនោះជារបស់ខ្លួន ហើយមានបំណងចូលរួមចំណែក ដើម្បីឱ្យមានជីវភាពរស់នៅកាន់តែប្រសើរ។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ១៥មិនដែលបានប្រមូលវិភាគទានពីប្រជាពលរដ្ឋទេ ប៉ុន្តែមានគំរោងនឹងប្រមូលប្រាក់បដិភាគនៅពេលមានពិធីបុណ្យផ្សេងៗ។ ជាចំណុចមួយគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ ដែលឃុំខ្លះអាចប្រមូលប្រាក់បដិភាគបាន (កិច្ចសម្ភាសន៍៥) ឯឃុំខ្លះទៀតមិនអាចធ្វើបាន (កិច្ចសម្ភាសន៍១៦)។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ១៣បានពន្យល់ថា ប្រជាពលរដ្ឋមិនចង់ចូលរួមទេ បើគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ធ្វើឡើងនៅភូមិផ្សេង (កិច្ចសម្ភាសន៍១៣)។

ក្រុមប្រឹក្សាយល់ថា ការប្រមូលប្រាក់បដិភាគមានសារៈសំខាន់ មិនចំពោះតែផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនោះទេ តែជាការកសាងផងដែរនូវភាពជាម្ចាស់ចំណែកនៃការអភិវឌ្ឍន៍នៅ

ក្នុងសហគមន៍៖ “បើសិនជាគាត់បានចូលរួមជាប្រាក់បដិភាគនោះគាត់នឹងជួយថែទាំផ្លូវ ព្រោះគាត់យល់ថាលុយរបស់គាត់ជាចំណែកមួយនៃផ្លូវនេះ” (កិច្ចសម្ភាសន៍៧)។ ក្រុម ប្រឹក្សាមិនបានប្រាប់ពីចំនួនទឹកប្រាក់ដែលប្រមូលពីប្រជាពលរដ្ឋទេ តែក្រុមប្រឹក្សាខ្លះបាន ប្រាប់៖ ឃុំ៧យកមួយពាន់រៀលក្នុងមួយឆ្នាំសារ។ មានការចាត់ចែងខុសប្លែកពីគ្នានៅក្នុង ការប្រមូលទុនចូលរួម។ នៅក្នុងឃុំលេខ១៧ ជាភារកិច្ចរបស់មេភូមិ ឯឃុំលេខ៧ ជាភារកិច្ចរបស់ គណៈកម្មការឃុំ។

បញ្ហាសំខាន់មួយ ដែលបានលើកឡើងទាក់ទងនឹងស្ថានភាពខ្វះខាតហិរញ្ញវត្ថុ របស់ឃុំ គឺគំរោងមានតំលៃខ្ពស់។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាម្នាក់បានពន្យល់ថា “បញ្ហាគឺ ជាប់ទាក់ទងនឹងការដេញថ្លៃគំរោង”។ អ្នកដេញថ្លៃគំរោងឯកភាពគ្នាលើតំលៃខ្ពស់មួយ ហើយគេកំណត់យកតំលៃដូចគ្នា (កិច្ចសម្ភាសន៍១៧)។ បញ្ហានេះទាក់ទងការដេញថ្លៃ គំរោង ដែលឈ្នួញកំណត់យកតំលៃខ្ពស់ ធ្វើឱ្យក្រុមប្រឹក្សាបង្ខំចិត្តអនុវត្តន៍គំរោងតូចៗ ជាងអ្វីដែលបានគ្រោងទុក។ បញ្ហានេះអាចកើតឡើងដោយសារក្រុមប្រឹក្សាមិនមានជំនាញបច្ចេកទេស និងបទពិសោធន៍ក្នុងការងារលទ្ធកម្ម។

របបសម្ព័ន្ធ និង ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល

នៅផ្នែកនេះ ការស្រាវជ្រាវគឺចង់ផ្ដោតទៅលើរបបសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាជាតិសេស ក្រុមស្រាវជ្រាវចង់ដឹងថាតើស្ត្រីនឹងអនុវត្តន៍កិច្ចការក្រុមប្រឹក្សាដោយរបៀបណា ហើយមានបញ្ហាប្រឈមអ្វីខ្លះក្នុងការងារប្រចាំថ្ងៃ។ លើទិដ្ឋភាពនយោបាយ ក្រុមការងារចង់ដឹងថាតើភាពមិនចុះសំរុងគ្នារវាងសមាជិកបក្សនយោបាយផ្សេងៗធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការងារក្រុមប្រឹក្សាដែរឬទេ។

១- សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាស្ត្រី

សង្កាត់ទាំងអស់ មានសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាស្ត្រីម្នាក់ លើកលែងតែសង្កាត់លេខ៩។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំលេខ១០នេះមានមេភូមិភាគច្រើនជាស្ត្រី ដែលទទួលបន្ទុកកិច្ចការស្ត្រីនិងកុមារ។ ចៅសង្កាត់លេខ៧ជាស្ត្រី។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាស្ត្រីចំនួន៤នាក់ក្នុងសង្កាត់៨បានចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការងារដូចសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាបុរសដែរ។ គាត់ទទួលបន្ទុកផងដែរ ក្នុងការផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រជាពលរដ្ឋអំពីគំរោងរបស់ក្រុមប្រឹក្សា (កិច្ចសម្ភាសន៍៨)។ ក្រុមប្រឹក្សាយល់ឃើញថា វាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការដែលមានសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាជាស្ត្រី។

អនុលោមតាមមាត្រា១៩នៃអនុក្រឹត្យលេខ២២ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំត្រូវតែងតាំងស្ត្រី១នាក់ទទួលបន្ទុកកិច្ចការស្ត្រីនិងកុមារ។ ៩១.២%នៃក្រុមប្រឹក្សាដែលបានបំពេញសំនួរបាននិយាយថា គំរោងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាបានផ្ដោតជាពិសេសលើបញ្ហាស្ត្រី។ តែបំណុចនេះមិនអាចបញ្ជាក់បានទេ នៅក្នុងការសំភាសន៍ដោយផ្ទាល់ជាមួយក្រុមប្រឹក្សា។ នៅក្នុងគំរោងផែនការរបស់ក្រុមប្រឹក្សា មិនមានគំរោងលើកឡើងពីបញ្ហាវ័យនិមន៍ទេ។ ឆ្លើយនឹងសំនួរជំរុញស្ត្រីឱ្យឈរឈ្មោះបោះឆ្នោត ក្រុមប្រឹក្សាស្ត្រីម្នាក់បានពន្យល់ថា

ចាំបាច់ ត្រូវមានការបណ្តុះបណ្តាលពីសិទ្ធិស្ត្រី ដើម្បីឱ្យមានស្ត្រីច្រើនចាប់អារម្មណ៍
ក្នុងការសហ ការជាមួយក្រុមប្រឹក្សា ឬឈរឈ្មោះជាក្រុមប្រឹក្សា។
ជាការមួយមានសារៈសំខាន់នៅក្នុង ការបណ្តុះបណ្តាលពីសិទ្ធិស្ត្រី
មិនចំពោះទិសដៅក្នុងការជំរុញស្ត្រីឱ្យចូលរួម ក្នុងការងារ នយោបាយក៏ដោយ
ក៏អាចឱ្យស្ត្រីជាច្រើនមានការចាប់អារម្មណ៍ចូលរួមបន្ថែមទៀតដែរ។
ចៅសង្កាត់៧ជាស្ត្រីបាននិយាយថា នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ រដ្ឋាភិបាលកំពុងជំរុញស្ត្រីឱ្យ
ចូលរួមក្នុងនយោបាយ ធ្វើឱ្យគាត់មានទឹកចិត្តរឹតតែខិតខំបំពេញការងារថែមទៀត។ គាត់
បានព្យាយាមជំរុញស្ត្រីជាច្រើនឱ្យចូលរួមក្នុងនយោបាយ ដោយពន្យល់ថា ស្ត្រីអាចរៀន
និងស្វែងយល់ពីបទពិសោធន៍ក្នុងពេលបំពេញការងារជាក្រុមប្រឹក្សា ដោយមិនចាំបាច់
យល់ពីការងារទាំងអស់ពីដំបូងនោះទេ ឬរៀន ហើយអនុវត្តន៍ការងារតែម្តង។

ក្រុមប្រឹក្សាស្ត្រីនៅសង្កាត់លេខ៥បាននិយាយថា
ជាទូទៅវាមានការលំបាកក្នុងការ បំពេញការងារជាក្រុមប្រឹក្សា
នៅពេលដែលស្ត្រីធ្វើនយោបាយផង និងជាមេផ្ទះផង។
ជាហេតុធ្វើឱ្យក្រុមប្រឹក្សាស្ត្រីធ្វើការងារច្រើនជាងក្រុមប្រឹក្សាបុរស (កិច្ចសម្ភាសន៍៥) ក៏ដូច
ជាការមិនគោរពក្រុមប្រឹក្សាស្ត្រីពីសំណាក់ក្រុមប្រឹក្សាបុរស ដោយមិនរំពឹងថាស្ត្រីអាចធ្វើ
ការដូចបុរស អាចជាហេតុផលមួយដែរ ក្នុងការដែលមានចំនួនស្ត្រីតិច ក្នុងការងារ
នយោបាយ។ ក្រុមប្រឹក្សាភាគច្រើនបានយល់ឃើញបែបនេះ នៅពេលបំពេញសំនួរ
សម្ភាសន៍។ មូលហេតុមួយទៀតនោះ គឺខ្វះជំនឿទុកចិត្តលើខ្លួនឯង
(៧៥%នៃក្រុមប្រឹក្សា បានលើកឡើង)
ដែលអាចដោះស្រាយតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាល។

ឆ្លើយនឹងសំណួរពីចំនួនភាគរយតិចនៃស្ត្រីជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សា ៥៥% បាននិយាយថាស្ត្រីមិនមានជំនឿលើខ្លួនឯង នៅក្នុងការឈរឈ្មោះជាក្រុមប្រឹក្សា។ ការបណ្តុះបណ្តាលអំពីសិទ្ធិស្ត្រី លទ្ធភាពក្នុងការចូលរួមការងារ នយោបាយមូលដ្ឋាន ការរៀបចំការប្រជុំ

រវាងស្ត្រីជាមួយនឹងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាស្ត្រី អាចបង្កើនជំនឿទុកចិត្តដល់ស្ត្រីឱ្យឈរឈ្មោះជាក្រុមប្រឹក្សា។ ៤២.៥%នៃក្រុមប្រឹក្សា បានសន្និដ្ឋានថាស្ត្រីមិនមានពេលគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ការងារនេះ។ គណបក្សនយោបាយក៏មានតួនាទីសំខាន់ផងដែរ ក្រុមប្រឹក្សា៣៥%បានយល់ឃើញថា ការដែលគណបក្សនយោបាយមិនដាក់ស្ត្រី នៅលំដាប់លើនៃបញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជន ក៏ជាមូលហេតុមួយដែលមានស្ត្រីតិចតួចក្នុងក្រុមប្រឹក្សា (តារាង ៦)។

នជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សា		
នយោបាយគណបក្ស	១៤	៣៥.០០
ស្ត្រីមិនមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់	១០	២៥.០០
ស្ត្រីមិនមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់	១៧	៤២.៥០
ស្ត្រីមិនមានជំនឿទុកចិត្តលើខ្លួនឯង	២២	៥៥.០០
ស្វាមីមិនអនុញ្ញាតឱ្យចូលរួមការងារនយោបាយ	១១	២៧.៥០
មូលហេតុផ្សេងៗទៀត	១១	២៧.៥០
សរុប	៨៥	

តារាង៦៖ មូលហេតុដែលមិនមានស្ត្រីច្រើនជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សា

មូលហេតុដែលមិនមានស្ត្រីច្រើន	ចំនួន	ភាគរយ
-----------------------------	-------	-------

នៅតាមឃុំដែលក្រុមការងារធ្វើសម្ភាសន៍ មិនសូវមានសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាជាស្ត្រីទេ ហើយក៏មិនបានសម្ភាសន៍ក្រុមប្រឹក្សាស្ត្រីដែរ។ នៅក្នុងឃុំដែលមិនមានក្រុមប្រឹក្សាជាស្ត្រី ក្រុមប្រឹក្សាមានអ្នកស្ម័គ្រចិត្តជួយការងារស្ត្រីនិងកុមារ និងចូលរួមកិច្ចប្រជុំប្រចាំខែរបស់ក្រុមប្រឹក្សា ដែលក្រុមប្រឹក្សាផ្តល់ប្រាក់ខែពី៣០.០០០ ទៅ៤០.០០០រៀលក្នុង

មួយខែ។ គំរោងស្តីពីវិធីនៃការប្រើប្រាស់ផ្ទៃដីក្នុងត្រួតពិនិត្យ និងការអប់រំពី សុខភាពបន្តពូជ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៣)។

ក្នុងឃុំដែលមិនមានស្ត្រីជាក្រុមប្រឹក្សា ការចាត់ចែងឱ្យមានស្ត្រីទទួលបានការងារវិធីនៃ គំរោង ជាការបង្ហាញនូវការយកចិត្តទុកដាក់ពីសុខុមាលភាពរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងគោលនយោបាយនៅ មូលដ្ឋាន។ ទន្ទឹមគ្នានោះស្ត្រីដែលបំពេញការងារនេះអាចទទួលបាននូវបទពិសោធន៍ អំពីវិស័យការ លើកឡើងនូវគំនិតរបស់ខ្លួន កសាងនូវការជឿជាក់លើខ្លួនឯងក្នុងការ បំពេញការងារជាមួយក្រុមប្រឹក្សាបុរសនិងប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងឃុំ។ ស្ត្រីទាំងនេះអាចឈរ ឈ្មោះជាបេក្ខភាពក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់នាខែមេសាឆ្នាំ២០០៧ ហើយអាចចិតនៅលំដាប់ ខ្ពស់នៃបញ្ជីឈ្មោះរបស់គណបក្ស បើសិនគាត់បំពេញការងារបានល្អ។

២- កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងគណបក្សនយោបាយ

ការស្រាវជ្រាវ គឺផ្តោតចំបងលើដំណើរការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រុមប្រឹក្សា និងមិន ផ្តោតលើបញ្ហានយោបាយទេ។

ផ្នែកនេះផ្តោតលើទំនាក់ទំនងរវាងគណបក្សនយោបាយ។

ក្រុមប្រឹក្សាដែលបានសម្ភាសន៍មានសមាសភាពច្រើនគណបក្ស ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជា សមាជិកបក្សប្រជាជន។ ក្រុមប្រឹក្សាបាននិយាយថា មានការសហការល្អរវាងគណបក្ស នយោបាយ និងមិនមានបញ្ហាអ្វីចំពោះនយោបាយគណបក្សទេ។ នៅពេលដែលសួរអំពី មូលហេតុដែលនាំឱ្យមានសហប្រតិបត្តិការល្អបែបនេះ គឺមានមូលហេតុ៤៖ ទីមួយ ក្រុមប្រឹក្សា ចង់បំរើប្រជាជននៅក្នុងឃុំរបស់ខ្លួន។ ទោះបីជាក្រុមប្រឹក្សាមកពីគណបក្ស ផ្សេងៗគ្នាក៏ដោយគេមានទិសដៅនេះដូចគ្នា (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៨ និងទី៩)។ ទីពីរគឺដោយ សារក្រុមប្រឹក្សាមានភារកិច្ចផ្សេងៗគ្នា។ ចៅសង្កាត់៤បានពន្យល់ថា បញ្ហាអាចដោះ ស្រាយបានដោយសារមានមេឃុំម្នាក់ជាអ្នកសំរបសំរួលបញ្ហា។ ទីបីសមាជិកក្រុមប្រឹក្សា មួយចំនួនបាននិយាយថា មានបញ្ហាជាមួយនឹងសមាជិកដែលមកពីគណបក្សផ្សេងៗគ្នា

តែអាចដោះស្រាយបាន នៅពេលដែលគេបានស្គាល់ពីគ្នាទៅវិញទៅមក (កិច្ចសម្ភាសន៍ ទី២)។ ទី៤ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាត្រូវគោរពបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង និងមានការដាក់វិន័យនៅ ពេលដែលមានការបំពាន ឬមិនបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន។ វិធានការរួមមាន ការរាយ ការណ៍ដល់អាជ្ញាធរថ្នាក់លើអំពីកំហុសក្រុមប្រឹក្សានោះ (កិច្ចសម្ភាសន៍ ទី១០)។

សំនួរដែលបំពេញដោយក្រុមប្រឹក្សាមកពីបក្សសមរង្ស៊ីបានបង្ហាញពី កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងគណបក្សនយោបាយនេះ។ គាត់បាននិយាយថា នៅមានការរើសអើងផ្នែក នយោបាយចំពោះមតិប្រឆាំង។ តាមការរៀបរាប់របស់ក្រុមប្រឹក្សាមកពីបក្សប្រជាជនឃើញ ថាកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការយោគយល់គ្នារវាងគណបក្សនយោបាយ មិនបានដំណើរ ការទៅរលូន ដូចដែលក្រុមប្រឹក្សាបាននិយាយនោះទេ។ ពេលដែលសួរអំពីការសហការ នេះ ក្រុមប្រឹក្សាម្នាក់បានឆ្លើយថា៖ “ចំពោះយើងនៅក្នុងគណបក្សប្រជាជនមិនមានបញ្ហា ទេ តែចំពោះអ្នកផ្សេងមានការលំបាក។ ក្រុមប្រឹក្សាមកពីគណបក្សពីរផ្សេងទៀតខ្លះចំណេះ ដឹង និងយល់បានតិចតួចពីវគ្គបណ្តុះបណ្តាល” (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៣)។

ក្រុមស្រាវជ្រាវ មិនមានព័ត៌មានបន្ថែមទៀតទេ ដោយសារមិនបានពិភាក្សាពីបញ្ហានយោបាយ និងបាន សម្ភាសន៍តែជាមួយក្រុមប្រឹក្សាមកពីគណបក្សប្រជាជន។

៣. ការសហការជាមួយនិមេត្តមិ

ក្រុមប្រឹក្សាកោតសរសើរការជួយរបស់មេត្តមិ ព្រោះគាត់បានលើកឡើងពីសារៈ សំខាន់របស់មេត្តមិ។ សារៈសំខាន់របស់មេត្តមិចំពោះក្រុមប្រឹក្សា អាចជាការពិចារណា នៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលមេត្តមិអំពីវិមជ្ឈការ និងជាពិសេសអំពីការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍។

ក្រុមប្រឹក្សាបានលើកពីសារៈសំខាន់នេះថា “បើគ្មានជំនួយពីមេត្តមិទេ ក្រុមប្រឹក្សា មិនអាចបំពេញការងារបានទេ” (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី១៤)។ មេត្តមិជាជនបង្គោល ព្រោះ គាត់នៅជិតនឹងប្រជាពលរដ្ឋ ហើយអាចប្រមូលព័ត៌មានពីប្រជាពលរដ្ឋបានដោយស្រួល

(កិច្ចសម្ភាសន៍ទី១)។ ព័ត៌មានដែលទទួលបានពីមេភូមិ មានរួមទាំងសេចក្តីត្រូវការរបស់អ្នកភូមិពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍ និងការងាររដ្ឋបាល ដូចជាការធ្វើអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៦)។ ក្រុមប្រឹក្សានិងមេភូមិក៏បានសហការជាមួយគ្នាលើការងារសន្តិសុខ ឬកសិកម្ម (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៩)។ ក្នុងឃុំ១៧ ក្រុមប្រឹក្សាបាននិយាយថា ក្រុមប្រឹក្សាអាចធានាការងារសន្តិសុខបាន គឺដោយសារជំនួយពីមេភូមិ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី១៧)។ នៅសង្កាត់លេខ៣ ក្រុមប្រឹក្សាជួបជាមួយនឹងមេភូមិក្នុងមួយខែម្តង។ នៅឃុំខ្លះ មេភូមិតំណាងឱ្យប្រជាពលរដ្ឋ នៅក្នុងការប្រជុំប្រចាំខែរបស់ក្រុមប្រឹក្សា (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៣)។

ជាទូទៅមេភូមិបានដឹងពីសេចក្តីសំរេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សា ហើយផ្តល់ព័ត៌មាននេះបន្តទៅប្រជាពលរដ្ឋ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៤)។ មេភូមិដើរតួជាអ្នកនាំពាក្យរវាងក្រុមប្រឹក្សានិងប្រជាពលរដ្ឋ។ ក្រុមប្រឹក្សាទុកចិត្តលើមេភូមិជាអ្នកផ្សព្វផ្សាយអំពីការប្រជុំប្រចាំខែរបស់ក្រុមប្រឹក្សាទៅឱ្យប្រជាពលរដ្ឋ។ នៅឃុំ១៧ ប្រជាពលរដ្ឋមិនបានចូលរួមការប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាទេ តែមេភូមិបានចូលរួមជាអ្នកតំណាងឱ្យប្រជាពលរដ្ឋ។ ក្រុមប្រឹក្សាក៏បានជួយមេភូមិដែរ ដូចជាមេភូមិពិបាកអញ្ជើញអ្នកភូមិមកប្រជុំ ព្រោះគាត់មិនមានអំណោយចែកឱ្យតែក្រុមប្រឹក្សាមានអំណោយ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៣)។

កិច្ចសហការរវាងមេភូមិនិងក្រុមប្រឹក្សាក៏មានចោទជាបញ្ហាខ្លះដែរ។ មេភូមិមិនមានវត្តមានគ្រប់ការប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាទេ ដោយសារគាត់មិនមានពេលគ្រប់គ្រាន់ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី១២)។ ឃុំមួយបានប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាលំបាកដោយសារមេភូមិមិនសហការ៖ “នៅពេលដែលយើងឱ្យការងារដល់គាត់ គាត់មិនធ្វើ អាចថាគាត់មិនចេះធ្វើ។ យើងចង់ឱ្យមានការបណ្តុះបណ្តាលដល់គាត់ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី១១)។

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយអាជ្ញាធរ មិនមែនសុទ្ធតែទទួលបានលទ្ធផលជារិះជួញ មានទាំងអស់ទេ ទោះបីជាក្រុមប្រឹក្សាត្រូវការជំនួយពីរដ្ឋាភិបាលក្នុងការអនុវត្តវិមជ្ឈការឱ្យ បានត្រឹមត្រូវក៏ដោយ។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ១០បានលើកឡើងថា ប៉ូលីសមិនបានប្រាប់ក្រុមប្រឹក្សា អំពីសកម្មភាពរបស់គេនៅក្នុងឃុំទេ៖ “ពួកគេមិនគោរពយើងទេ” (កិច្ចសម្ភាសន៍១០)។ ការលើកឡើងនេះបញ្ជាក់ថា ក្រុមប្រឹក្សាបានចាត់ទុកប៉ូលីស និងកងរាជអាវុធហាត់ជាអ្នក តំណាងឱ្យរដ្ឋាភិបាល។ នេះបង្ហាញពីទំនាក់ទំនងដ៏ស្មុគស្មាញមួយនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។

៤- ដំណោះស្រាយជម្លោះ

ក្រុមប្រឹក្សាបាននិយាយថា គាត់មិនមានសមត្ថភាពក្នុងការកាត់ក្តី នៅពេលភាគី ក្នុងជម្លោះមិនទទួលយកការសំរេចសំរួល។ ករណីដូចនេះត្រូវបញ្ជូនទៅតុលាការ។ ក្រុម ប្រឹក្សាបាននិយាយថា ក្រុមប្រឹក្សាអនុវត្តដំណោះស្រាយជម្លោះក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ ក្នុង គោលបំណងឱ្យមាននូវការសំរេចសំរួលជាងការគំរាមកំហែងទៅវិញទៅមក (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី ៨)។ ក្រុមប្រឹក្សាខ្លះមានគណៈកម្មការដោះស្រាយជម្លោះ (កិច្ចសម្ភាសន៍២ និង១១) ដែលមានសមាសភាពជាត្រីមាស មេភូមិ និងព្រះសង្ឃ។ នៅឃុំផ្សេងទៀតគឺជំទប់ជា អ្នកផ្តល់ដំបូន្មានដល់ពលរដ្ឋ (កិច្ចសម្ភាសន៍៨ និង៩)។ វិធីសាស្ត្រនេះអនុវត្តន៍ផងដែរ នៅតាមសង្កាត់។ នៅសង្កាត់លេខ៤ ជំទប់ទី២មានភារកិច្ចជាអ្នកដោះស្រាយជម្លោះ។

ពីបញ្ហាទំនាស់នៅក្នុងឃុំ ក្រុមប្រឹក្សាបានលើកឡើងពីជម្លោះដីធ្លី និងអំពើហិង្សា ក្នុងគ្រួសារ។ ក្រុមប្រឹក្សានៅក្នុងឃុំ១បាននិយាយថា ទំនាស់ដីធ្លីជាទំនាស់ស្រួចស្រាវជាង គេនាពេលបច្ចុប្បន្ន (កិច្ចសម្ភាសន៍១)។

ក្រុមប្រឹក្សាមិនបានដោះស្រាយគ្រប់បញ្ហាទាំងអស់របស់ប្រជាជនទេ។ បើមាន បញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរក្រុមប្រឹក្សាបានឱ្យយោបល់ទៅដោះស្រាយនៅតុលាការ (កិច្ចសម្ភាសន៍៣)

ឬរកដំណោះស្រាយជាមួយក្រុមប្រឹក្សា ព្រោះបើទៅតុលាការ ត្រូវចំណាយច្រើន (កិច្ចសម្ភាសន៍៧)។ បញ្ហានៅត្រង់ថា ប្រជាពលរដ្ឋមិនធ្វើតាមក្រុមប្រឹក្សាគ្រប់ពេលនោះទេ ក្រុមប្រឹក្សានៅឃុំលេខ១២បានឱ្យដឹងថា ក្រុមប្រឹក្សាអាចដោះស្រាយបានតែជំនឿមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះ ព្រោះប្រជាពលរដ្ឋមិនស្តាប់តាមយោបល់ក្រុមប្រឹក្សាគ្រប់ករណីនោះទេ (កិច្ចសម្ភាសន៍១២)។ ក្រុមប្រឹក្សាខ្លះថា គ្មានបញ្ហាកើតឡើងនៅក្នុងឃុំរបស់គាត់ទេ ប្រការនេះពិបាកជឿណាស់ នៅពេលដែលអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារមានកើតឡើងជាច្រើន។ ជាប្រការមួយវិជ្ជមាន ដែលប្រជាពលរដ្ឋបានឱ្យក្រុមប្រឹក្សាជួយដោះស្រាយជម្លោះ សរឱ្យឃើញថាក្រុមប្រឹក្សាបានទទួលនូវការគោរពពីសហគមន៍។

ការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ

វិមជ្ឈការតម្រូវឱ្យមានការចូលរួមច្រើនពីប្រជាពលរដ្ឋ។ បើប្រជាពលរដ្ឋអស់កម្មមិនចូលរួម ការអនុវត្តវិមជ្ឈការនឹងមិនទទួលបានជោគជ័យទេ។ ហេតុនេះ ព័ត៌មានស្តីពីការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ មានសារៈសំខាន់ណាស់ ដើម្បីបានដឹងពីដំណើរការវិមជ្ឈការនាពេលបច្ចុប្បន្ន។ ផ្នែកនេះនឹងពិនិត្យពីការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងការប្រជុំរបស់ឃុំ-សង្កាត់ ពិសេសរបស់ក្រុមប្រឹក្សាពីការចូលរួមនេះ ភាពចាំបាច់នៃការសហការរវាងតំណាងម្ចាស់ឆ្នោត និងប្រជាពលរដ្ឋ ឱកាសនៃការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ ច្បាប់បានតម្រូវឱ្យមានអ្នកភូមិចូលរួមក្នុងការងាររបស់ឃុំ ដែលខិតខំប្រឹងប្រែងឱ្យមានការចូលរួមនេះ។ បើសិនជាស្ថានភាពជាក់ស្តែងមិនអំណោយផលទេ ឃុំប្រាកដជាមានការលំបាកក្នុងការសំរេចនូវគោលដៅនេះ។ ឧទាហរណ៍ថា ទឹកនៃប្រជុំក្រុមប្រឹក្សានៅឆ្ងាយពីផ្ទះប្រជាពលរដ្ឋប្រាកដជាលំបាកក្នុងការទាក់ទាញប្រជាពលរដ្ឋឱ្យចូលរួម។

១- ការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ

ដើម្បីវាយតម្លៃពីការងារប្រចាំថ្ងៃ ភារកិច្ច និងបញ្ហាប្រឈម ក្រុមប្រឹក្សាត្រូវបានសម្ភាសន៍ពីការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ ក្រុមស្រាវជ្រាវបានទទួលព័ត៌មានគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ ហើយបានធ្វើការប្រៀបធៀបជាមួយនឹងលទ្ធផលនៃការបំពេញសំណួរ។ ជាទូទៅ ក្រុមប្រឹក្សាមានការលំបាកក្នុងការជំរុញឱ្យអ្នកភូមិចូលរួមដំណើរការវិមជ្ឈការ។

មានលទ្ធភាពពីរយ៉ាងដែលប្រជាពលរដ្ឋចូលរួមការងារក្រុមប្រឹក្សា:

- ក- ចូលរួមជាប្រាក់វិភាគទានក្នុងសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍។ ក្រុមប្រឹក្សាបានដើរទៅតាមផ្ទះអ្នកភូមិ ដើម្បីប្រមូលទុនចូលរួមតាមដែលអាចធ្វើបាន។ ចំពោះអ្នកក្រីក្រអាចផ្តល់វិភាគទានតិចតួច ឬមិនមានទាល់តែសោះ។ “បើសិនប្រជា

ពលរដ្ឋចូលរួមនោះគេប្រាកដជាថែរក្សាផ្លូវ ព្រោះមានចំណែកលុយរបស់
គេ” (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៧)។ តាមសំដីនេះ ទុនចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ
មានអត្ថប្រយោជន៍ពីរ៖ ជួយកសាងផ្លូវ ហើយមានការទទួលខុសត្រូវចំពោះ
ផ្លូវ ធ្វើឱ្យកាត់បន្ថយចំណាយនៃការថែរក្សាផ្លូវ។ រដ្ឋាភិបាលកំរូវឱ្យសហគមន៍
ចូលរួមទុន១០%នៃគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ ទើបរដ្ឋាភិបាលផ្តល់នូវចំនួនដែលនៅ
សេសសល់។

ខ- ក្រៅពីនេះ ប្រជាពលរដ្ឋចូលរួមធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍ប្រចាំឆ្នាំ។ គេផ្តល់
គំនិត និងសំណូមពរនូវគំរោងថ្មីៗ។ ក្រុមប្រឹក្សាខ្លះបានកំណត់ចំនួនប្រជា
ពលរដ្ឋចូលរួម ខ្លះទៀតគ្រាន់តែសង្ឃឹមថានឹងមានការចូលរួមច្រើនពីប្រជា
ពលរដ្ឋ។ “យើងមានគំរោងថ្មីជារៀងរាល់ឆ្នាំ មួយឆ្នាំ-គំរោងមួយ។ យើង
បានកំណត់ឱ្យក្នុងមួយគ្រួសារ ត្រូវមានសមាជិកម្នាក់ចូលរួម” (កិច្ចសម្ភាសន៍
ទី៩)។ ទាក់ទងនឹងផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសហគមន៍ ប្រជាពលរដ្ឋ
មានការចូលរួមច្រើន។ នៅក្នុងសង្កាត់ខ្លះ ក្រុមប្រឹក្សាបានព្យាយាមឱ្យអ្នក
ដែលចាប់អារម្មណ៍ចូលរួមទាំងអស់ តាមរយៈការប្រជុំនៅខាងក្រៅដើម្បីគេ
អាចឃើញ និងចូលរួម (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៨)។

ក្រុមប្រឹក្សាជាច្រើនបានសំដែងពីការកង្វល់ និងខកចិត្ត ចំពោះការមិនអើពើរបស់
ប្រជាពលរដ្ឋ។ អាចមានហេតុផលច្រើន។ ភាគច្រើន ប្រជាពលរដ្ឋមិនចាប់អារម្មណ៍
ចំពោះការងារក្រុមប្រឹក្សាដែលបំពេញសំរាប់សហគមន៍៖ “ប្រជាពលរដ្ឋមិនខ្វល់អំពីក្រុម
ប្រឹក្សាទេ គេគិតតែពីការងារជំនួញរបស់គេ” (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៤)។ ក្រុមប្រឹក្សាម្នាក់បាន
និយាយថា “ប្រជាពលរដ្ឋមិនយកចិត្តទុកដាក់នឹងព័ត៌មាន ដែលបិទនៅលើក្តារព័ត៌មាន
ទេ គេគិតតែអំពីជីវភាពរស់នៅរបស់គេតែប៉ុណ្ណោះ” (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៣)។ ក្រុមប្រឹក្សា
ចាត់ទុកថាបញ្ហានេះអាចបណ្តាលមកពីក្រុមប្រឹក្សា និងលទ្ធភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សា៖

“ក្រុម ប្រឹក្សាមិនមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ ប្រជាពលរដ្ឋបានប្រាប់យើងថា ចង់ធ្វើអ្វីទៅ គាត់មិនខ្វល់ទេ” (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី១៤)។

ក្រុមប្រឹក្សាមានការលំបាកក្នុងការធ្វើឱ្យប្រជា ពលរដ្ឋចូលរួម៖ ហេតុផលគឺ ប្រជាពលរដ្ឋក្រ មិនចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការចូលរួម ឬ ជាប់រវល់នឹងការងារ។ នៅក្នុងសង្គាត់មួយ គ្មានការសហការពីពលរដ្ឋទេ ក្រៅពីការ ចូលរួមរបស់មេភូមិក្នុងកិច្ចប្រជុំ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៧)។

ក្រុមប្រឹក្សាខ្លះលើកឡើងពីសមត្ថភាពអ្នកចូលរួម៖ “មិនសូវមានប្រជាពលរដ្ឋ ច្រើនចូលរួមការប្រជុំទេ ហើយបើមកក៏មិនមានគំនិតអ្វីដែរ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏មានស្ត្រី ជួយការងារក្រុមប្រឹក្សា និងមេភូមិចូលរួមការប្រជុំ។ យើងអញ្ជើញប្រជាពលរដ្ឋឱ្យចូលរួម ពិភាក្សាអំពីផែនការអភិវឌ្ឍន៍ បើមិនអញ្ជឹងគេមិនមកទេ។ យើងបានបែងចែកប្រជាពល រដ្ឋជាពីរក្រុមគឺក្រុមបុរស និងក្រុមស្ត្រី តែគេនៅតែគ្មានគំនិត” (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី១៥)។

គ្រាន់តែចូលរួមប្រជុំមិនមានន័យថាចូលរួមទេ ប្រការសំខាន់ត្រូវផ្ដោតលើលទ្ធភាពនៃការ ចូលរួមធ្វើការសំរេចចិត្ត។ ក្រុមប្រឹក្សាបានរិះរកមធ្យោបាយនានា ដើម្បីទាក់ទាញប្រជា ពលរដ្ឋ។ ជំរើសមួយគឺឱ្យអំណោយជាម្ចាស់៖ ប្រជាជនក្រីក្រចូលរួមច្រើន អ្នកមានទ្រព្យ សម្បត្តិមិនចាប់អារម្មណ៍នឹងអំណោយនេះទេ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៣)។ វិធីសាស្ត្រមួយទៀត គឺលិខិតអញ្ជើញមានលេខហើយ នៅពេលប្រជុំយើងធ្វើការចាប់ឆ្នោត” (កិច្ចសម្ភាសន៍ ទី៤)។ ក្រុមស្រាវជ្រាវសង្កេតឃើញថា ក្រុមប្រឹក្សាបានរិះរកវិធីជាច្រើនដើម្បីឱ្យប្រជា ពលរដ្ឋចូលរួម។ ការឱ្យអំណោយដើម្បីឱ្យប្រជាពលរដ្ឋចូលរួម ជាប្រការមួយមិនល្អទេ ហើយអាចជាបញ្ហាចំពោះការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនានារបស់គណបក្សនយោបាយ ឬ ពេលបោះឆ្នោត។

វិធីមួយទៀត គឺធ្វើការជ្រើសរើសតំណាងបន្ថែមរបស់ពលរដ្ឋ ដូចជាតំណាង
របស់ជនជាតិមូស្លីម តំណាងស្ត្រី ឬព្រឹទ្ធាចារ្យដែលត្រូវបានអញ្ជើញចូលរួមប្រជុំជាមួយ
ក្រុមប្រឹក្សាជាជាងអញ្ជើញអ្នកភូមិទាំងអស់៖ “គេបានដឹងអំពីតំណាងក្រុមរបស់គេ” (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី១)។ ប្រជាពលរដ្ឋ ឬក្រុមប្រឹក្សាជាអ្នកជ្រើសរើសតំណាងទាំងនោះ៖ “យើង
បានសំរេចចិត្តអញ្ជើញតែតំណាង ព្រោះប្រជាពលរដ្ឋជាប់រវល់ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៥)។
សង្កាត់មួយចំនួនបានប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រនេះ ដែលអាចជាដំណោះស្រាយជាក់ស្តែង
ចំពោះការចូលរួម ទោះបីជាមើលទៅហាក់ដូចជាមិនបើកទូលាយឱ្យសាធារណៈជនជាទូទៅ
បានចូលរួមប្រជុំ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៩)។

ការលើកឡើងរបស់មេឃុំ បានបញ្ជាក់បន្ថែមពីការលំបាក ក្នុងការធានាឱ្យមាន
ការចូលរួមពីប្រជាពលរដ្ឋ៖ បញ្ហាមួយទៀតនៃការចូលរួមមិនគ្រប់គ្រាន់ គឺគេមិនផ្តល់ទុន
ចូលរួមបានច្រើនទេ។ ប្រជាពលរដ្ឋមិនចាប់អារម្មណ៍និងមិនចង់ចូលរួម (កិច្ចសម្ភាសន៍
ទី១១)។ ទោះបីយ៉ាងនេះក្តី ក៏មានសញ្ញាណវិជ្ជមានដែរ។ ក្រុមប្រឹក្សាម្នាក់បាន
និយាយថា ឥឡូវនេះមានការងាយស្រួលជាងព្រំឆ្នាំមុន ក្នុងការអញ្ជើញប្រជាពលរដ្ឋចូល
រួម (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី១៨)។ ប្រជាពលរដ្ឋដែលចូលរួម បានយល់អំពីដំណើរការវិមជ្ឈ
ការ។ បង្ហាញឱ្យឃើញថា មានការជឿនលឿន ព្រោះប្រជាពលរដ្ឋបានដឹងពីការចូលរួម
ក្នុងអភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាន។ ភាពជោគជ័យនៃការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋគឺ ស្ថិតនៅ
លើស្មារតីរបស់ក្រុមប្រឹក្សា។ បើសិនជាគំរោងមិនបានចាប់ផ្តើមធ្វើ ឬធ្វើបញ្ចប់ដូចដែល
បានគ្រោងទុក ប្រជាជននឹងបាត់បង់ជំនឿលើក្រុមប្រឹក្សា ក្នុងការផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាពរស់
នៅ និងមានអារម្មណ៍ថាការចូលរួមរបស់គាត់មិនមានជាលទ្ធផលអ្វីទេ។

២. ទស្សនៈរបស់ប្រជាពលរដ្ឋចំពោះការចូលរួម

កថាខណ្ឌនេះផ្តោតលើទស្សនៈរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ពីតួនាទីរបស់គាត់ចំពោះក្រុម
ប្រឹក្សា និងដំណើរការវិមជ្ឈការ។ ៦៣.១% នៃអ្នកសម្ភាសន៍បានដឹងអំពីការងារ

ក្រុមប្រឹក្សា (តារាង៧)។ នេះជាតួលេខមួយខ្ពស់។ ៩៤.១%បានដឹងពីទីតាំងការិយាល័យ
ឃុំ។ ដូចនេះ អ្នកដែលមិនដឹងពីការងារក្រុមប្រឹក្សាអាចដឹងពីកន្លែងដែលអាចទទួលបាន
ព័ត៌មានប្រសិនបើគាត់ចង់ដឹង។ ៤៨%បាននិយាយថា គេបានអញ្ជើញគាត់ឱ្យចូលរួម

ឱ្យចូលរួមការប្រជុំ។

ក្រុមប្រឹក្សាគួរតែផ្សព្វផ្សាយ

ឱ្យប្រជាពលរដ្ឋដឹងថា

ពួកគេអាចចូលរួមស្តាប់

កិច្ចប្រជុំនានា របស់ក្រុមប្រឹក្សាបាន

ប្រសិន បើគេចង់ចូលរួម។ ៨៨.៥%

និយាយថាគាត់ចង់

ដឹងឱ្យបានច្រើនអំពីការងារក្រុមប្រឹក្សា

។ នេះជា សញ្ញាជាវិជ្ជមានមួយ

ដែលក្រុមប្រឹក្សាត្រូវយក ការចាប់

អារម្មណ៍នេះដើម្បីផ្សព្វផ្សាយការងារក្រុម

ប្រឹក្សា។

ចំណេញ	ចំនួន	ភាគរយ
ដឹង	១៦៦	៦៣.១០
មិនដឹង	៩៧	៣៦.៩០
សរុប	២៦៣	១០០.០០

អវត្តមាន	៨	
សរុបរួម	២៧១	

តារាង៧: តើអ្នកបានដឹងអំពីការងារក្រុមប្រឹក្សា
ឬសង្កាត់ដែរឬទេ?

ប្រជាពលរដ្ឋ មានការអាក់អន់ផងដែរចំពោះការបំពេញការងារក្រុមប្រឹក្សា។

២១.៥% បាននិយាយថាក្រុមប្រឹក្សា មិនបានផ្ដល់
ឆ្លើយអ្វីដើម្បី កែប្រែជីវភាពរស់នៅរបស់គាត់ក្នុង
អំឡុងពេលនេះទេ។ ៣០.២% មិនទុកចិត្តថា
ក្រុមប្រឹក្សា នឹងប្រើប្រាស់លុយឱ្យបានត្រឹមត្រូវ
ក្នុងការជួយសហគមន៍ទេ (តារាង៨)។ ការខ្វះ
ជំនឿទុកចិត្តនេះ នឹងចោទជាឧបសគ្គដល់ការ
សហការដ៏ជោគជ័យរវាងក្រុមប្រឹក្សា និងប្រជា
ពលរដ្ឋ។

ចំណេញ	ចំនួន	ភាគរយ
ទុកចិត្ត	១៨០	៦៩.៨
មិនទុកចិត្ត	៧៨	៣០.២
សរុប	២៥៨	១០០.០
អវត្តមាន	១៣	
សរុបរួម	២៧១	

តារាង៨: តើអ្នកទុកចិត្តក្រុមប្រឹក្សាក្នុងការប្រើ
ប្រាស់លុយឱ្យបានត្រឹមត្រូវដើម្បីជួយសហគមន៍
ដែរឬទេ?

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅមានចំនុចជាវិជ្ជមានជាច្រើនផងដែរ ដូចជា
៣៥.៤% បានចូលរួមការប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាមួយដង ឬច្រើនដង ហើយ ៩១.៩%
បានឆ្លើយថាក្រុមប្រឹក្សានៅទីនេះដើម្បីជួយប្រជាពលរដ្ឋ។

ជាសរុបចំពោះការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ការបណ្ដុះបណ្ដាលគួរផ្ដោតលើ
លទ្ធភាពនៃការចូលរួមជាជាងសិទ្ធិនៃការចូលរួម។ ទស្សនៈកិច្ចឃុំ-សង្កាត់ គំរូអាចជំរុញ
ផងដែរចំពោះការចូលរួម។

៣. ទស្សនៈរបស់ក្រុមប្រឹក្សាពីការចូលរួម

ពីសិទ្ធិនៃការចូលរួមការប្រជុំ ក្រុមប្រឹក្សា៩៧%បានឆ្លើយថា ប្រជាពលរដ្ឋមានសិទ្ធិចូលរួម។ ចំណើយនេះបានបង្ហាញថា ក្រុមប្រឹក្សាយល់ដឹងច្រើនអំពីតួនាទីក្នុងការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

ស្តីពីការជូនព័ត៌មានដល់ប្រជាពលរដ្ឋអំពីការសំរេចចិត្តរបស់ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សានិយាយថា បានរឿងពាក់មេត្តាដើម្បីជូនដំណឹងដល់ប្រជាពលរដ្ឋអំពីការងារក្រុមប្រឹក្សា។ មធ្យោបាយមួយទៀតគឺ អញ្ជើញប្រជាពលរដ្ឋឱ្យចូលរួមប្រជុំ ឬបិទផ្សាយលើគ្រឿងព័ត៌មាន ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ឱ្យក្រុមប្រឹក្សាធ្វើការផ្សព្វផ្សាយនូវព័ត៌មាននានា។

៨៩.៤%បាននិយាយថា មូលហេតុដែលប្រជាពលរដ្ឋមិនចូលរួមគឺគាត់ជាប់រវល់នឹងការងារ។ ៤៥.៥%ថា គាត់មិនចាប់អារម្មណ៍ការងារក្រុមប្រឹក្សា (តារាង៩)។ ២៧.៣% និយាយថា ឧបសគ្គដ៏ធំបំផុតចំពោះជោគជ័យនៃវិមជ្ឈការ គឺកង្វះការចូលរួមពីប្រជាពលរដ្ឋ។

តើហេតុផលអ្វីដែលពលរដ្ឋមិនចូលរួម ?	ចំនួន	ភាគរយ
គ្មានពេលវេលា ការងារច្រើន	៥៩	៨៩.៤០
មិនចាប់អារម្មណ៍នឹងការងារក្រុមប្រឹក្សា	៣០	៤៥.៥០
មិនយល់ដឹងពីនិយោបាយ	២៩	៤៣.៩០
មានការភ័យខ្លាច	៨	១២.១០
មិនអញ្ជើញគាត់ឱ្យចូលរួម	១០	១៥.២០
ហេតុផលផ្សេងទៀត	១៤	២១.២០
សរុប	១៥០	

តាមការសម្ភាសន៍ជាមួយក្រុមប្រឹក្សា មានចំនុចមួយ នៃការងាររបស់ក្រុមប្រឹក្សា ដែលប្រជាពលរដ្ឋបានចូលរួម គឺការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម។ ៩៥% និយាយថាប្រជាពលរដ្ឋបានចូលរួម។

ក្រុមប្រឹក្សានិយាយថា ប្រជាពលរដ្ឋមានសិទ្ធិចូលរួម ក្នុងការប្រជុំក្រុមប្រឹក្សា មានន័យថា គាត់យល់ដឹងអំពីច្បាប់ទាក់ទងនឹងការចូលរួមរបស់ពលរដ្ឋ។ ប៉ុន្តែបើ

ពិនិត្យពីការអនុវត្ត ច្បាប់វិញ រូបភាពហាក់ដូចជាមិនវិជ្ជមាន។ ៩៨% បានអញ្ជើញប្រជាពលរដ្ឋតាមរយៈមេភូមិ ៨៥% បានអញ្ជើញដោយផ្ទាល់ ហើយ ៧០% បានបិទប្រកាសលើក្តារព័ត៌មាន (តារាង១០)។

	ចំនួន	ភាគរយ
បិទប្រកាស ឬក្តារព័ត៌មាន	៤៧	៧០.១០
មេភូមិ	៦៦	៩៨.៥០
ការអញ្ជើញជាលក្ខណៈបុគ្គល	៥៧	៨៥.១០
មធ្យោបាយផ្សេងៗទៀត	២២	៣២.៨០
សរុប	១៩២	

ក្រុមប្រឹក្សាបានសន្និដ្ឋានថា អ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ សហគមន៍ជាក្រុមប្រឹក្សា មេភូមិ និងប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់គ្នា។ ក្រុមប្រឹក្សាមួយចំនួនតូចគិតថា ជាការទទួលខុសត្រូវរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ឬអង្គការសហប្រជាជាតិ។ ការរកឃើញនេះសមស្របជាមួយលទ្ធផលផ្សេងៗទៀត និងមានអារម្មណ៍ថា ក្រុមប្រឹក្សាមានការចាប់អារម្មណ៍ ឱ្យមានមតិយោបល់ពីប្រជាពលរដ្ឋ។

តារាង១០: តើអ្នកធ្វើដូចម្តេចដើម្បីលើកទឹកចិត្តឱ្យប្រជាពលរដ្ឋចូលរួម?

ផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម

ក្រុមប្រឹក្សាដែលបានសម្ភាសន៍ បានចាប់ផ្តើមអនុវត្តន៍ ផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គមរបស់ខ្លួន។ គំរោងផែនការត្រូវបានពិនិត្យឡើងវិញជារៀងរាល់ឆ្នាំ ជាពិសេសនៅពេលលើកផែនការ ក្រុមប្រឹក្សាតែងតែបញ្ចូលគំនិតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ ក្រុមប្រឹក្សាទទួលប្រាក់វិភាជន៍ពីរដ្ឋាភិបាលប្រចាំឆ្នាំ តាមទំហំនៃឃុំ និងចំនួនប្រជាពលរដ្ឋ។ ថវិកាដែលទទួលបាននោះ មួយផ្នែកត្រូវយកទៅអនុវត្តន៍គំរោងអភិវឌ្ឍន៍ទំហំតូចនៅតាមភូមិ និងសហគមន៍។ ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវចូលរួមទុនចំពោះគំរោង ជាការផ្តល់ឱកាសឱ្យគាត់បានឃើញផ្ទាល់ពីលទ្ធផលនៃទុនចូលរួមរបស់គាត់។ “យើងទៅផ្ទះប្រជាពលរដ្ឋដើម្បីដឹងពីសេចក្តីត្រូវការ ហើយលើកគំរោងផែនការតាមសេចក្តីត្រូវការនោះ។ យើងមានគណៈកម្មាធិការទទួលការងារនេះ។ ប្រជាពលរដ្ឋចូលរួមទុនពី១០ ទៅ១៥%នៃតំលៃគំរោង (កិច្ចសម្ភាសន៍ ទី២)។

១- ផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម

ផ្នែកនេះផ្តោតលើការយល់ដឹងរបស់ក្រុមប្រឹក្សា អំពីគំរោងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងលទ្ធផលដែលសំរេចបាននៅក្នុងអាណត្តិទី១។

ការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍គឺផ្អែកលើដំណើរការ១១ជំហានកំណត់ដោយរដ្ឋាភិបាល៖ “យើងមានគំរោង៥ឆ្នាំផ្តោតលើ សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច បរិស្ថាន រដ្ឋបាល និងយែនឌ័រ។ យើងឱ្យប្រជាពលរដ្ឋសរសេរនូវអ្វីដែលជាតំរូវការចាំបាច់របស់គាត់។ ពេលបានព័ត៌មានហើយ យើងផ្តល់អាទិភាពថាត្រូវកសាងផ្លូវមួយណាមុន។ ប្រជាពលរដ្ឋចូលរួមកិច្ចការនេះ ព្រោះគាត់ចង់ឱ្យបានផ្លូវល្អជាងមុន ងាយស្រួលដឹកជញ្ជូនផលិតផលរបស់គាត់ (កិច្ចសម្ភាសន៍ ទី៤)។

ក- ជំហានទីមួយគឺ ក្រុមប្រឹក្សាត្រូវមានការប្រជុំពិភាក្សាអំពីគំរោងដែលត្រូវការ និងថវិការបស់ឃុំ។ ការប្រជុំនេះផ្តល់ជាគំនិតដំបូងឱ្យក្រុមប្រឹក្សា។

ខ- ជំហានបន្ទាប់ ក្រុមប្រឹក្សាឬមេភូមិស្វែងរកមតិ និងសេចក្តីត្រូវការរបស់ ប្រជាពលរដ្ឋ។ ឃុំនីមួយៗមានការអនុវត្តផ្សេងៗគ្នា។ នៅក្នុងឃុំខ្លះមាន គណៈកម្មាធិការទទួលបន្ទុកធ្វើផែនការ និងសាកសួរប្រជាពលរដ្ឋអំពីបញ្ហា និងចំណុចកែលំអ។ ជួនកាលអាចអញ្ជើញប្រជាពលរដ្ឋនិងមេភូមិឱ្យចូលរួម ប្រជុំម្តងទៀត។

គ- គំនិតដែលទទួលបានពីការប្រជុំនេះ ត្រូវយកទៅពិភាក្សានៅឃុំ ហើយផ្តល់អាទិ ភាពដោយក្រុមប្រឹក្សា ពេលខ្លះមានការចូលរួមពីមេភូមិដែរ។

វិធីជាទូទៅមួយទៀតនៅក្នុងការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍ តាមប្រសាសន៍មេឃុំ (ការ សម្ភាសន៍ទី៥) “ការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍បានធ្វើឡើងក្នុងពេលប្រជុំ ដែលមានការចូលរួម ពីក្រុមប្រឹក្សា មេភូមិ អ្នកតំណាង ប្រជាពលរដ្ឋ និងអ្នកស្ម័គ្រចិត្តសហគមន៍ ដោយ ផ្ដោតលើប្រធានបទមួយចំនួន។ បន្ទាប់មក ធ្វើការសាកសួរប្រជាពលរដ្ឋ ហើយឱ្យគាត់ សរសេរពីសេចក្តីត្រូវការ ដែលឃុំយកមកកំណត់ជាអាទិភាព។ យើងប្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ ថា ការសាងផ្លូវគឺសំរាប់សហគមន៍ទាំងមូល។ ប្រជាពលរដ្ឋយល់ពីបញ្ហានេះ ហើយបាន ចូលរួមប្រាកដវិភាគទាន (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៥)។

ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ភាគច្រើនផ្ដោតលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងអណ្តូងទឹក ព្រោះជា តំរូវការនិងបំណងប្រាថ្នារបស់គាត់។ នៅតាមសង្កាត់ គំរោងអភិវឌ្ឍន៍ផ្ដោតលើហេដ្ឋា រចនាសម្ព័ន្ធ និងប្រព័ន្ធលូ។ ជាប្រការមួយគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ ដែលសង្កាត់បានចាត់ ទុកផ្លូវនិងលូជាអាទិភាព។ សង្កាត់ខ្លះបានប្រាប់ពីចំនួនផ្លូវដែលបានសាងសង់ ដែលបាន ស្ម័គ្រផលការរស់នៅរបស់ពលរដ្ឋនៅក្នុងសង្កាត់។

ប្រការដែលក្រុមប្រឹក្សាកសាងផ្លូវ និងលូ ព្រោះប្រជាពលរដ្ឋអាចឃើញលទ្ធផល
នៃការរួមចំណែករបស់គាត់ កសាងជំនឿទុកចិត្តលើក្រុមប្រឹក្សា។ ផ្លូវស្អាតក៏ជានិមិត្តរូប
មួយដែលអាចឃើញទាំងអស់គ្នា។ ឃុំដែលមានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធល្អ អាចចាត់ទុកថា
មានការរីកចម្រើន និងជោគជ័យក្នុងក្រសែភ្នែកនៃអ្នកភូមិ។ លើសពីនេះ កសាងផ្លូវជាការ
ងាយស្រួលក្នុងការលើកផែនការ ដោយគ្រាន់តែជួលសហគ្រិន ហើយទទួលលទ្ធផល
ក្នុងរយៈពេលខ្លី។ ឃុំប្រាកដជាមានការលំបាកជាង នៅក្នុងការបង្ក្រាបបទឧក្រិដ្ឋ ឬ
បញ្ឈប់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ។ បើសិនជាកសាងផ្លូវមិនបានល្អ ឃុំនឹងជួបប្រទះបញ្ហា
ទឹកជំនន់ បន្ទាប់ពីភ្លៀងខ្លាំង ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការប្រកបរបររបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

ជាទូទៅ ក្រុមប្រឹក្សាមានការពេញចិត្តនឹងលទ្ធផលដែលទទួលបាន។ គាត់ទទួល
ស្គាល់ថា មិនបានបំពេញអស់នូវតំណែងដែលបានលើកឡើយ ដោយសារកង្វះថវិកា និង
ការចូលរួមរបស់ពលរដ្ឋ ដោយមិនលើកពីកង្វះខាតនៃការបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនឡើយ
(កិច្ចសម្ភាសន៍ទី១)។ ក្រុមប្រឹក្សាបាន និយាយថាមានការអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើននៅក្នុង
សហគមន៍ ដូចជាសាលារៀន ផ្សារ និងផ្លូវល្អជាដើម៖ “ទាំងនេះគឺដោយសារតំណែងបាន
ចេញពីពលរដ្ឋ ពីក្រុមប្រឹក្សា មិនមែនមកពីថ្នាក់លើទៀតទេ”។ ទន្ទឹមនឹងការសម្រេចបាន
នូវសមិទ្ធផលមួយចំនួននេះ ក្រុមប្រឹក្សានៅមានការប្រឈមនឹងបញ្ហាផ្សេងទៀតទាក់ទង
នឹងតំណែងអភិវឌ្ឍន៍៖ “ប្រជាពលរដ្ឋមិនសប្បាយចិត្តទេបើជួសជុលតែផ្លូវមួយ ហើយមិន
ជួសជុលផ្លូវផ្សេងទៀត។ ពេលមានផ្លូវថ្មី
គេក៏មិននិយាយថាផ្លូវថ្មីផ្តល់ក្តីសង្ឃឹមនោះទេ” (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៣)។

ពេលខ្លះមានការខុសគ្នាឆ្ងាយរវាងភាពប្រឈមដែលឃុំជួបប្រទះ និងការធ្វើផែន
ការអភិវឌ្ឍន៍។ ក្រុមប្រឹក្សាម្នាក់បានលើកឡើងអំពីបញ្ហាសន្តិសុខដែលសង្កាត់ជួបប្រទះ ក៏
ប៉ុន្តែតំណែងអភិវឌ្ឍន៍ផ្តោតលើផ្លូវ និងលូទៅវិញ។ ពេលចោទសួរពីដំណោះស្រាយបញ្ហា
សន្តិសុខ គាត់ឆ្លើយថាសន្តិសុខមិនមែនជាបញ្ហាថវិកា និងវិនិយោគដូចផ្លូវទេ (កិច្ច

សម្ភាសន៍ទី១០)។ ក្រុមស្រាវជ្រាវបានសួរក្រុមប្រឹក្សាមួយទៀតថា ហេតុអ្វីបានជាផែនការអភិវឌ្ឍន៍ផ្ដោតលើផ្លូវ និងលូ បើបញ្ហាគឺភាពក្រីក្រ និងសន្តិសុខ។ គាត់ឆ្លើយថា “នេះគ្រាន់តែជាជំហានដំបូងដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ”។ ចំពោះដំណាក់កាលបន្តទៀត គាត់មិនដឹងទេ ព្រោះគាត់ជិតបញ្ចប់អាណត្តិហើយ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៧)។

ឆ្លងតាមការសម្ភាសន៍ឃើញថា ក្រុមប្រឹក្សាមានបំណងប្រាថ្នាចង់ឱ្យមានភាពផ្លាស់ប្តូរមុខមាត់ថ្មី ហើយមានការតូចចិត្ត ដោយមិនអាចបំពេញតាមសេចក្តីត្រូវការ និងបំណង ប្រាថ្នារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ : “ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវការច្រើនតែយើងមិនអាចបំពេញតាម គ្រប់សេចក្តីត្រូវការនោះទេ។ ប្រជាពលរដ្ឋនឹងតវ៉ាបើគ្មានផ្លូវនៅមុខផ្ទះគាត់” (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៥)។

បញ្ហាមួយទៀតគឺបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុ។ ក្រុមប្រឹក្សានិយាយថា: “យើងមិនអាចនិយាយថា ថវិកាដែលទទួលបានពីរដ្ឋាភិបាលមិនគ្រប់គ្រាន់នោះទេ តែបើបានច្រើនជាងនេះ ជាការប្រសើរ។ បើទទួលបានជោគជ័យឆ្នាំនេះ ឆ្នាំក្រោយនឹងទទួលបានថវិកាបន្តទៀត។ តែបើបរាជ័យ គេនឹងយកលុយទៅវិញ” (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៧)។ មេឃុំម្នាក់បានផ្ដោតលើបញ្ហាប្រមូលលុយពីប្រជាពលរដ្ឋ: “គំរោងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ផ្ដោតលើបញ្ហាសន្តិសុខ កសិកម្ម ការបណ្តុះបណ្តាល។ បញ្ហាគឺទុនចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ គេព្រងើយកន្តើយ ពេលដែលយើងស្នើសុំលុយពីគេ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី១០)។ ប្រការនេះអាចធ្វើឱ្យក្រុមប្រឹក្សាមានការលំបាក នៅក្នុងការធ្វើគំរោងអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែង ព្រោះគំរោងអាចមានតំលៃខ្ពស់ជាង ហើយត្រូវការច្រើនឆ្នាំដើម្បីបានលទ្ធផលជារូបរាង។

ក្រុមប្រឹក្សាបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាល ពីការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍ ប៉ុន្តែបានសំណូមពរសុំឱ្យមានការរំលឹកលើប្រធានបទនេះថែមទៀត។ បញ្ហាមួយទៀតគឺការដេញថ្លៃ។ ក្រុមប្រឹក្សាខ្វះជំនាញបច្ចេកទេស ដើម្បីវាយតម្លៃពីគុណភាពការងារក្រុមហ៊ុនដេញ

ថ្ងៃគំរោង។ មានបាតុភាពពីការសាងសង់ផ្លូវមិនមានគុណភាព ២ឆ្នាំក្រោយមក ផ្លូវខូច ហើយត្រូវការជួសជុលឡើងវិញ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី១៧)។

ទស្សនៈដែលទទួលបានពីការសម្ភាសន៍បង្ហាញថា ដំណើរការវិមជ្ឈការបានធ្វើឱ្យ មានការផ្លាស់ប្តូរមួយ ពីរបៀបនៃការអនុវត្តគំរោងអភិវឌ្ឍន៍នៅមូលដ្ឋាន៖ “យើងធ្វើការ ផ្អែកលើមតិយោបល់របស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ យើងផ្ដោតលើកសិកម្ម និងកសាងផ្លូវ។ ប្រជា ពលរដ្ឋជួយកសាងប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ តែយើងមិនអាចបង្ខំគាត់ឱ្យធ្វើដូចកាលសម័យខ្មែរ ក្រហមនោះទេ វាទិតនៅលើការសំរេចចិត្តរបស់គាត់ (កិច្ចសម្ភាសន៍ទី៩)។ ផ្ដើមចេញ ពីនេះ ឃើញថាសំលេងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមានឥទ្ធិពល។ សំលេងនេះនៅខ្សោយ តែ បើប្រជាពលរដ្ឋចង់ផ្តល់គំនិត ក្រុមប្រឹក្សាភាគច្រើននឹងផ្តល់ឱកាសឱ្យគាត់ចូលរួម។

២- ទស្សនៈរបស់ក្រុមប្រឹក្សា

ក្រុមប្រឹក្សា បានទទួលការបណ្តុះ បណ្តាលពីការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍។ ៨៧% ពេញចិត្តនឹងលទ្ធផល នៃការអនុវត្តគំរោង អភិវឌ្ឍន៍ ហើយចាត់ទុកជាជោគជ័យមួយ (តារាងទី ១១)។

ចោទសួរពីការទទួលខុសត្រូវ អភិ វឌ្ឍន៍សហគមន៍ ក្រុមប្រឹក្សាបានឆ្លើយថា គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រុមប្រឹក្សា មេ ភូមិ និងអ្នកភូមិ។ នេះបង្ហាញថាក្រុមប្រឹក្សា

	ចំនួន	ភាគរយ
ទទួលបានលទ្ធផលល្អ-ជោគ ជ័យ	៤៧	៨៧.០០
លំបាកតែយើងខិតខំបញ្ចប់ គំរោង	៤	៧.៤០
យោបល់ផ្សេងៗទៀត	៣	៥.៦០
សរុប	៥៤	១០០.០០
អវត្តមាន	១៤	
សរុប	៦៨	

តារាង១១៖ តើអ្នកយល់យ៉ាងណាចំពោះការធ្វើគំរោង ផែនការអភិវឌ្ឍន៍

ទទួលស្គាល់ពីតួនាទីនៃភាគីទាំងបី ហើយការអភិវឌ្ឍន៍ត្រូវចាប់ផ្ដើមពីសហគមន៍ខ្លួនឯង ផ្ទាល់។ ក្រុមប្រឹក្សាដឹងថា មិនមែនរដ្ឋាភិបាលតែម្នាក់ទេ ដែលផ្តល់ការអភិវឌ្ឍន៍ឱ្យ

សហគមន៍។ ចំពោះគំរោងផែនការអភិវឌ្ឍន៍
ប្រាំឆ្នាំ ក្រុមប្រឹក្សាបានផ្ដោតលើការសាងសង់
ផ្លូវ និងសំណង់។ ការកសាងផ្លូវអាចរួម
ចំណែកលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជា
ពលរដ្ឋ ព្រោះជួយសំរួលការធ្វើដំណើរទៅ
សាលារៀន និងយកកសិផលទៅទីផ្សារ
(តារាងទី១២)។

	ចំនួន	ភាគរយ
កសាងផ្លូវ និងសំណង់	៦៤	៩៧.០០
ការអប់រំនិងអក្ខរកម្មរួមទាំង ការសាងសង់សាលា	៥០	៧៥.៨០
លើកកម្ពស់សុខភាព	៥៨	៨៧.៩០
លើកកម្ពស់ស្ថានភាពស្ត្រី	៥៥	៨៣.៣០
បញ្ហាផ្សេងៗទៀត	១៩	២៨.៨០
សរុប	២៤៦	

តារាងទី១២: តើគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ផ្ដោតលើអ្វី

៣- ទស្សនៈប្រជាពលរដ្ឋចំពោះផែនការអភិវឌ្ឍន៍

ជាការបង្ហាញនូវការជឿជាក់ ប្រជា
ពលរដ្ឋបាននិយាយថា ក្រុមប្រឹក្សាបានធ្វើឱ្យ
មានការផ្លាស់ប្តូរមុខមាត់ (តារាង ១៣)។
៤០.១%ទទួលស្គាល់ថា ក្រុមប្រឹក្សាបានធ្វើ
ឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរជ័រជ័យ នៅក្នុងការអភិ
វឌ្ឍន៍សហគមន៍ ។ ៥៣%គិតថា មាន
ការផ្លាស់ប្តូរតិចតួច ហើយសំណូមពរឱ្យមាន
គំរោងច្រើនជាងនេះ នៅអាណត្តិក្រោយ។
៧% ថាក្រុមប្រឹក្សាមិនបានធ្វើឱ្យមានការខុស
ប្លែកអ្វីទេ ចំពោះជីវភាពរស់នៅរបស់គាត់។
មានការខុសគ្នាបន្តិចចំពោះទិន្នន័យ ដែល
ទទួលបានគឺ ៥១.៩% ថាមិនដែលបានដឹង
ពីគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ទេ (តារាង១៤)។ អាច

	ចំនួន	ភាគរយ
មានធ្វើការផ្លាស់ប្តូរច្រើន	១១៥	៤០.១
មានតិចតួចសំណូមពរឱ្យមាន គំរោងច្រើន	១៥២	៥៣.០
គ្មានអ្វីផ្លាស់ប្តូរទេ	២០	៧.០
សរុប	២៨៧	១០០.០

តារាង១៣: តើអ្នកគិតថាក្រុមប្រឹក្សាធ្វើឱ្យមានការ
អភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងឃុំរបស់អ្នកឬទេ?

	ចំនួន	ភាគរយ
ដឹង	១១៧	៤៨.១០
មិនដឹង	១២៦	៥១.៩០
សរុប	២៤៣	១០០.០០
អវត្តមាន	២៨	
សរុបរួម	២៧១	

តារាង១៤: តើអ្នកធ្លាប់ដឹងពីផែនការអភិវឌ្ឍន៍ទេ ?

សន្និដ្ឋានថា ប្រជាពលរដ្ឋមិនដែលឮពីគំរោង ឬគាត់មិនចង់និយាយមិនល្អពីការគ្រប់ គ្រងនៅមូលដ្ឋាន។

ក្រុមប្រឹក្សាបានយល់ពី“ផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម” ហើយចាត់ទុកថាជា ត្រឹមត្រូវសំរាប់ដឹកនាំការងារក្រុមប្រឹក្សា និងលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់សហគមន៍។ ក្រុមប្រឹក្សាប្រមូលគំនិតពីប្រជាពលរដ្ឋ តែមិនប្រើប្រាស់គំនិតទាំងស្រុង ដើម្បីកំណត់ការ ងារដែលត្រូវធ្វើទេ។ ដូចនេះគំរោងភាគច្រើនផ្ដោតលើ ការកសាងផ្លូវ និងប្រព័ន្ធលូ នៅពេលដែលសេចក្ដីត្រូវការរបស់ពលរដ្ឋមានច្រើន និងស្មុគស្មាញ។ ជាការពិតដែលថា ឃុំខិតខំដោះស្រាយបញ្ហាធំៗដូចជាសន្តិសុខ គ្រឿងញៀន (នៅទីក្រុង) និងភាពក្រីក្រ។ ការលើកគំរោងប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងបញ្ហាទាំងនេះ មានការលំបាកនឹងទទួលបានជោគជ័យ ជាការងាយស្រួលជាងក្នុងការជ្រើសរើសការកសាងផ្លូវ។ ប្រការនេះអាចធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ ទាំងក្រុមប្រឹក្សា និងម្ចាស់ទុនចូលរួម។ ក្រុមស្រាវជ្រាវយល់ឃើញថា គួរបណ្តុះ បណ្តាលក្រុមប្រឹក្សាអំពីការពង្រីកគំរោងអភិវឌ្ឍន៍។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ការជួបសម្ភាសន៍ជាមួយក្រុមប្រឹក្សា បានផ្តល់ព័ត៌មានពីស្ថានភាពនៃការអនុវត្ត វិមជ្ឈការនៅកម្ពុជា នៅតំបន់ទីក្រុង និងជនបទ។ ទោះបីជាមិនអាចធ្វើការសន្និដ្ឋាន ជារួមនៅទូទាំងប្រទេស ដោយសារចំនួន និងការជ្រើសរើសអ្នកសម្ភាសន៍ ក៏យើងអាច ឃើញនូវនិន្នាការនានាដែលស្តែងឡើងនៅតាមឃុំ-សង្កាត់ដែលបានសម្ភាសន៍។

ជាទូទៅ នៅទីក្រុងភ្នំពេញក្រុមប្រឹក្សាយល់ដឹងពីភារកិច្ចរបស់គាត់ ថាត្រូវបំពេញ កិច្ចការដែលអាជ្ញាធរជាតិបានធ្វើប្រតិភូកម្មឱ្យ និងបំរើប្រជាពលរដ្ឋដោយបំពេញតាម សេចក្តីត្រូវការ និងជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍។ ព្រមគ្នានោះដែរ ក្រុមប្រឹក្សាគិតថាដំណើរការ វិមជ្ឈការជាការងារលំបាក ហើយហួសពីលទ្ធភាពនិងសមត្ថភាពរបស់គាត់។ គាត់មិនដឹង ថាត្រូវអនុវត្តសកម្មភាពយ៉ាងដូចម្តេច។

ការបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែមពីមុខជំនាញដែលពាក់ព័ន្ធជាការចាំបាច់។

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ចាត់ទុកការរួមវិភាគទានរបស់ខ្លួននៅក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ សហគមន៍ជាភារកិច្ចសំខាន់ និងទទួលបានជោគជ័យតាមកំរិតផ្សេងៗគ្នា។ ប្រការដែល គួរចាប់អារម្មណ៍គឺ គំរោងបានផ្តោតលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ (ការកសាងផ្លូវ និងប្រព័ន្ធ លូ)។ គំរោងទាំងនេះបានជួយអ្នកមានជីវភាពធូធារ ឯអ្នកក្របានទទួលតិចតួចប៉ុណ្ណោះ។ ដូចនេះ គួរបញ្ចូលសេចក្តីត្រូវការរបស់អ្នកទីទល់ក្របំផុតនៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ។

ក្រុមប្រឹក្សាបានឆន្យល់ថា៖ “ការអនុវត្តទៅតាមក្របខ័ណ្ឌច្បាប់មានការលំបាក ព្រោះវិមជ្ឈការជាដំណើរការថ្មីសំរាប់កម្ពុជា។ នេះជាតួសង្ឃឹមមួយ ដោយសារក្រុមប្រឹក្សា នឹងរៀនសូត្រតាមការអនុវត្តជាក់ស្តែង។ ក្រុមប្រឹក្សាគិតថា បញ្ហានឹងអាចដោះស្រាយ បន្តិចម្តងៗ នៅពេលដែលវិមជ្ឈការឈានចូលទៅក្នុងអាណត្តិទីពីរ។ ក្រុមប្រឹក្សាមើល

ឃើញការបណ្តុះបណ្តាលផ្តល់ឱ្យដោយម្ចាស់ជំនួយ និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលនានា ជាការជួយក្រុមប្រឹក្សាដោះស្រាយបញ្ហា និងឱ្យយល់ដឹងពីក្របខណ្ឌច្បាប់។ ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុស្តូចស្តើងជាឧបសគ្គមួយទៀត ដែលសុំឱ្យមានការគាំទ្រក្រុមប្រឹក្សាជាហិរញ្ញវត្ថុ ឬបណ្តុះបណ្តាលពីរបៀបស្មើសុំជំនួយ។ ក្រុមប្រឹក្សាពឹងផ្អែកលើការសហការរបស់មេភូមិដើម្បីបំពេញភារកិច្ច។ ប្រការនេះធ្វើឱ្យក្រុមប្រឹក្សាបានដឹងពីលទ្ធភាព និងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនថា វិមជ្ឈការអាចអនុវត្តបានដោយជោគជ័យលុះត្រាតែមានដែក្វ។

ទំនាក់ទំនងអំណាចនៅមូលដ្ឋានក៏ដើរតួសំខាន់ផងដែរ។ ក្រុមប្រឹក្សាភាគច្រើនបានចូលរួមការងារនយោបាយមូលដ្ឋានតាំងពីទសវត្សរ៍ទី៨០។ ចំនួនលើសលប់នៃសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាបុរសបង្ហាញឱ្យឃើញថា ស្ត្រីនៅមិនទាន់មានអាទិភាពក្នុងនយោបាយមូលដ្ឋាននៅឡើយ។ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ជាគណបក្សនយោបាយឈានមុខគេ ដែលភាគច្រើននៃមេឃុំជាសមាជិករបស់គណបក្ស។ កង្វះសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាស្ត្រី និងគណបក្សប្រឆាំងមួយខ្សោយ អាចឈានទៅនយោបាយឯកត្ត។ គួរមានការស្រាវជ្រាវបន្ថែមទៀតដើម្បីឱ្យដឹងថា គំរោងលើកឡើងដោយក្រុមប្រឹក្សា បានបំពេញនូវសេចក្តីត្រូវការ និងបំណងប្រាថ្នារបស់ប្រជាពលរដ្ឋបានកំរិតណា។

កត្តាវិជ្ជមានមួយស្តីពីការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋគឺ គេបានដឹងពីផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម។ ក្រុមប្រឹក្សាមានការងាយស្រួលនៅក្នុងការឱ្យប្រជាពលរដ្ឋចូលរួមក្នុងការងារនេះ។ ប្រជាពលរដ្ឋជាច្រើន បានចូលរួមការប្រជុំ និងបានផ្តល់គំនិតពីគំរោងដែលគាត់ចង់បាននៅក្នុងឃុំរបស់គាត់។ ក្រុមប្រឹក្សាបានសំរេចចិត្តឱ្យប្រជាពលរដ្ឋចូលរួមវិភាគទានក្នុងគំរោង តាមលទ្ធភាពដែលប្រជាពលរដ្ឋមាន។

មានប្រជាពលរដ្ឋតិចតួចណាស់ ដែលចាប់អារម្មណ៍ពីការងារឃុំ-សង្កាត់ ក្រុមប្រឹក្សាថា ប្រជាពលរដ្ឋមិនយល់ពីសារៈសំខាន់នៃការចុះសំបុត្រកំណើត និងសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ទេ។ ស្ទើរតែគ្មានប្រជាពលរដ្ឋចូលរួមការប្រជុំប្រចាំខែ របស់ឃុំ-សង្កាត់។ អាច

បណ្តាលមកពីក្រុមប្រឹក្សាមិនបានប្រាប់ថា ប្រជាពលរដ្ឋមានសិទ្ធិចូលរួម និងលើកពី គំនិតរបស់ខ្លួន។ នៅពេលអនាគត គួរយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការជំរុញឱ្យប្រជាពលរដ្ឋចូល រួមឱ្យបានទៀងទាត់ក្នុងការអភិវឌ្ឍសហគមន៍។ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការដ៏ជិតស្និទ្ធរវាងប្រជា ពលរដ្ឋ និងក្រុមប្រឹក្សានឹងនាំឱ្យមានការគោរពតួនាទីទាំងសងខាង។

វិមជ្ឈការជារបត់មួយសំខាន់ណាស់ សំរាប់ប្រជាធិបតេយ្យដ៏ក្មេងខ្ចីរបស់កម្ពុជា ហើយអ្នកដែលមានពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងដំណើរការនេះ ចាំបាច់ត្រូវការជំនួយឧបត្ថម្ភទាំងអស់ ដើម្បីធានានូវជោគជ័យនៃវិមជ្ឈការ។

វិទ្យាស្ថានខ្មែរដើម្បីលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យត្រូវបានបង្កើតជាអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលនៅថ្ងៃទី០៦ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩២ ដោយ ក្រុមប្រជាជនកម្ពុជា_អាមេរិច។

ការងាររបស់វិទ្យាស្ថានគឺដើម្បីជំរុញតំលៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យនៅក្នុងសង្គមកម្ពុជា ដោយប្រកាន់នូវនយោបាយអព្យាក្រឹត្យ។ វិទ្យាស្ថានមានសកម្មភាពមួយចំនួន ដើម្បីជំរុញសណ្តាប់ធ្នាប់នៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីនិយម ដូចការកំណត់ដោយកិច្ច ព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសក្នុងឆ្នាំ១៩៩១ ដោយផ្អែកលើប្រព័ន្ធលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស សិទ្ធិមនុស្ស និងការគោរព ច្បាប់ដូចមានចែងនៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

វិទ្យាស្ថានខ្មែរដើម្បីលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យបានក្លាយជាដៃគូរបស់មូលនិធិ ខុនរ៉ាដ អាដិនណៅវ៉ែរ នៅឆ្នាំ១៩៩៤។

ផ្ទះលេខ ៥, ផ្លូវលេខ ៥៧, សង្កាត់បឹងកេងកង១, ខណ្ឌចំការមន

ភ្នំពេញ, ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ប្រអប់សំបុត្រលេខ ១១៧,

ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥) ០២៣ ២១៤ ៩២៨

ទូរសារ : (៨៥៥) ០២៣ ២១៦ ២០៦

អ៊ីម៉ែល : director.kid@online.com.kh

គេហទំព័រ : <http://www.online.com.kh/users/kid>

ផ្ទះលេខ ៤, ផ្លូវលេខ ៤៦២
វិទ្យាស្ថានប្រាសាទ, ប្រអប់សំបុត្រ ៩៤៤
ភ្នំពេញ, ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

